

Na osnovu člana 252. tačka 13. a u vezi sa čl. 175, 176, 177, 178, 179. i 183. Zakona o osnovama sigurnosti saobraćaja na putevima u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 06/06), ministar komunikacija i transporta, u saradnji sa organima nadležnim za obrazovanje, donosi

PRAVILNIK

O OSPOSOBLJAVANJU ZA VOZAČA MOTORNIH VOZILA

I. OPĆE ODREDBE

Član 1.

(Predmet)

Ovim Pravilnikom propisuju se uvjeti, način i vrijeme trajanja osposobljavanja kandidata za vozače motornih vozila, uvjeti i način rada auto{kola i obrazovnih ustanova u procesu osposobljavanja, obilježavanje vozila na kojima se obavlja osposobljavanje vozača, minimum opreme kojom raspolažu auto{kole, polaganje ispita za vozače motornih vozila, nastavni plan i program osposobljavanja kandidata, i evidencija i dokumentacija koju vode auto{kole i nadležni organi.

Član 2.

(Nadležnost)

Osposobljavanje za vozača motornih vozila obavljaju auto{kole i obrazovne ustanove u procesu redovnog obrazovanja učenika za osposobljavanje upravljanja motornim vozilima za zanimanje vozač motornih vozila, u skladu sa Zakonom o osnovama sigurnosti saobraćaja na putevima u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Zakon) i ovim Pravilnikom.

II. OSPOSOBLJAVANJE ZA VOZAČA MOTORNIH VOZILA

Član 3.

(Pristup osposobljavanju)

(1) Osposobljavanju za vozača motornih vozila može pristupiti lice (u daljnjem tekstu: kandidat) koje:

- a) ima godine života propisane Zakonom, za pojedine kategorije i potkategorije motornih vozila,
- b) posjeduje ljekarsko uvjerenje o zdravstvenoj sposobnosti za upravljanje vozilom odgovarajuće kategorije, ne starije od godinu dana,
- c) ima bosanskohercegovačko državljanstvo, prijavljeno prebivali{te ili boravak u Bosni i Hercegovini, duže od {est mjeseci, kao i strani državljan koji ima odobren stalni ili privremeni boravak u Bosni i Hercegovini, duži od {est mjeseci.
- d) je sposobno samostalno rje{avati ispitne testove i
- e) ispunjava i druge uvjete propisane za određenu kategoriju.

(2) U slučaju osposobljavanja za sticanje prava upravljanja motornim vozilom za kategorije utvrzene članom 184. stav 2. tač. 3 i 4. kandidat je dužan, prilikom prijave za osposobljavanje za vozača motornog

vozila, dostaviti na uvid važeću vozačku dozvolu i priložiti njenu ovjerenu fotokopiju te dostaviti dokaz o ispunjavanju uvjeta u pogledu dužine upravljanja motornim vozilom te kategorije.

Član 4.

(Plan i program osposobljavanja)

- (1) Osposobljavanje za vozača motornih vozila (u daljnjem tekstu: osposobljavanje) obavlja se na osnovu plana i programa koji je prilog broj 1. i čini sastavni dio ovog Pravilnika.
- (2) Osposobljavanje obuhvata teoretski i praktični dio i to iz:
 - a) Propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima, sa osnovama poznavanja motornih vozila,
 - b) Pružanja prve pomoći osobama povrijeđenim u saobraćajnoj nezgodi i
 - c) Upravljanja motornim vozilom.

Član 5.

(Ugovor o osposobljavanju)

Prava i obaveze auto{kole i kandidata urelju se ugovorom u pisanom obliku, koji ima slijedeće osnovne elemente:

- a) prava i obaveze auto{kole, u cilju osiguranja kvalitetnog osposobljavanja kandidata,
- b) pravo i obavezu kandidata, u skladu sa planom i programom iz člana 4., s pravom promjene auto{kole,
- c) definisanu cijenu nastavnog sata za pojedini nastavni predmet,
- d) trajanje osposobljavanja.

Član 6.

(Osposobljavanje iz poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima)

- (1) Osposobljavanje počinje obukom iz poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima, sa osnovama poznavanja motornih i priključnih vozila,
- (2) Nastavni čas iz poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima traje 45 minuta i kandidat u toku jednog dana može imati najviše četiri časa, sa odgovarajućim odmorima izmelu svakog časa,
- (3) Nastava iz propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima može se izvoditi istovremeno sa najviše 30 kandidata u jednoj grupi.
- (4) Dnevnik o izvođenju nastave iz propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima dat je na obrascu koji je prilog broj 2. ovog Pravilnika i čini njegov sastavni dio.

Član 7.

(Trajanje osposobljavanja iz poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima)

Broj sati osposobljavanja iz poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima utvrđuje se kako slijedi:

BROJ SATI OSPOSOBLJAVANJA IZ POZNAVANJA PROPISA O SIGURNOSTI SAOBRAĆAJA NA PUTEVIMA						
Kategorije odnosno potkategorije	Broj sati	Dodatni broj sati ako kandidat ima jednu od kategorija ili potkategorija			UKUPNO	
		A1, B1	A, B, BE	C, CE, C1, C1E	Nema Kateg.	Ima Kateg.
A1, B1	15	-	-	-	15	-
A, B, BE	20	10	-	-	20	10
C1, C1E, C, CE	25	-	10	-	25	10
D1, D1E, D, DE	30	-	-	5	30	5
BROJ SATI ZA PROVJERU POZNAVANJA PROPISA O SIGURNOSTI SAOBRAĆAJA NA PUTEVIMA						
Trolejbus	20	-	-	-	20	-
Traktor	10	-	-	-	10	-
Radna mašina, motokultivator	10	-	-	-	10	-
Bicikli sa motorom	10	-	-	-	10	-

Član 8.

(Cijena osposobljavanja iz poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima)

- (1) Organ entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine nadležan za obrazovanje utvrđuje osnovnu vrijednost nastavnog časa za osposobljavanje iz poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima, koja ne može biti manja od 5 KM.
- (2) U cijenu nastavnog časa uračunat je porez na dodatnu vrijednost.

Član 9.

(Provjera poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima)

- (1) Nakon završenog osposobljavanja iz poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima, autoškola obavlja provjeru osposobljenosti kandidata, putem testiranja.
- (2) O završenom osposobljavanju i provjeri iz poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima, autoškola kandidatu izdaje potvrdu na obrascu koji je prilog broj 3. i čini sastavni dio ovog Pravilnika.

Član 10.

(Osposobljavanje iz upravljanja motornim vozilom)

- (1) Osposobljavanju iz upravljanja motornim vozilom može pristupiti lice koje položi ispit iz poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima.

(2) Čas obuke iz upravljanja motornim vozilom traje 45 minuta, u okviru 60 minutnog radnog vremena a blok čas traje 90 minuta, u okviru 120 minutnog radnog vremena. Kandidat u toku jednog dana može imati najviše dva časa, sa odgovarajućim odmorima izmelu sati.

(2) Prva četiri časa osposobljavanja izvode se na poligonu ili na putu sa manjom frekvencijom saobraćaja, kojeg odredi nadležni organ općine.

(3) Dalje osposobljavanje se vrši na javnom putu a nakon 10 sati osposobljavanja, u vozilu kojim se obavlja osposobljavanje, može se nalaziti još jedan kandidat i to bez plaćanja posebne naknade.

(4) Za vrijeme obuke u vozilu, pored kandidata i instruktora vožnje, može se nalaziti i rukovodilac autokole ili lice ovlašteno za nadzor.

Član 11.

(Osposobljavanje iz upravljanja motornim vozilom A kategorije i A1 potkategorije)

(1) Vozač-instruktor za vrijeme osposobljavanja kandidata za kategoriju A i potkategoriju A1 u isto vrijeme obavlja obuku samo sa jednim kandidatom, a uputstva kandidatu daje uz pomoć urelaja za komunikaciju na daljinu (komunikator).

(2) Kandidat za vozača potkategorije A1 i kategorije A, za vrijeme osposobljavanja na javnom putu, mora na sebi imati prsluk reflektujuće boje sa bijelim slovom "L" u plavom polju i na glavi nositi zaštitnu kacigu.

Član 12.

(Trajanje osposobljavanja iz upravljanja motornim vozilom)

(1) Broj sati osposobljavanja iz upravljanja motornim vozilom utvrđuje se kako slijedi:

BROJ ČASOVA OSPOSOBLJAVANJA IZ UPRAVLJANJE MOTORNIM VOZILOM														
Polaganje ispita za kategorija ili potkategoriju	Broj sati	Broj sati ako kandidat ima jednu od kategorija ili potkategorija											UKUPNO	
		A1	B1	A	B	C1	C1 ili C1E	C	C ili CE	D1	D1 ili D1E	D	Nema Kateg	Ima Kateg
A1,B1	20												20	-
A	25	5	10										25	5/10
B	35	25	25	20									35	25/ 25/ 20
BE					5									5
C1					10									10
C1E						5								5
C							5							5

CE									5										5
D1									5										5
D1E										5									5
D									10		5								10/5
DE																	5		5

(2) Kandidat za vozača motornog vozila kategorije "A" koji ima vozačku dozvolu kategorije "B" ili više kategorije, obuku iz upravljanja vozilom kategorije "A" ostvaruje u trajanju od 10 sati.

Član 13.

(Cijena osposobljavanja iz upravljanja motornim vozilom)

(1) Organ entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine nadležan za obrazovanje utvrđuje osnovnu vrijednost nastavnog časa osposobljavanja iz upravljanja motornim vozilom "B" kategorije, koja ne može biti manja od 20 KM.

(2) U cijenu nastavnog časa uračunat je porez na dodatnu vrijednost.

Član 14.

(Dopunski časovi)

Na zahtjev kandidata koji je završio osposobljavanje iz upravljanja motornim vozilom, autoškola organizira dopunske časove osposobljavanja iz upravljanja motornim vozilom, na način utvrđen ovim Pravilnikom.

Član 15.

(Provjera osposobljenosti iz upravljanja motornim vozilom)

(1) Nakon završenog osposobljavanja iz upravljanja motornim vozilom, autoškola obavlja praktičnu provjeru osposobljenosti kandidata za upravljanje motornim vozilom.

(2) O završenom osposobljavanju i provjeri iz upravljanja motornim vozilom autoškola izdaje potvrdu na obrascu koji je prilog broj 4. i čini sastavni dio ovog Pravilnika.

Član 16.

(Zanimanje vozač motornih vozila)

Učenici koji se prijavljuju za zanimanje vozač motornih vozila, kao i drugi učenici koji se nastavnim planom i programom škole osposobljavaju za upravljanje motornim vozilom, polažu ispit iz poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima, pružanja prve pomoći i iz upravljanja motornim vozilom i prije navršenih 18 godina života, a nakon obavljenog osposobljavanja iz navedenih oblasti, u skladu sa nastavnim planom i programom organa nadležnog za obrazovanje i ovim Pravilnikom.

Član 17.

(Obaveze vozača-instruktor)

- (1) Osposobljavanje za upravljanje motornim vozilom obavlja vozač-instruktor, u skladu sa Zakonom i drugim propisima.
- (2) U dnevniku rada vozača-instruktora prilikom osposobljavanja iz upravljanja motornim vozilom instruktor je obavezan da redovno upisuje časove obuke po nastavnim jedinicama za svakog kandidata.
- (3) Dnevnik rada vozača-instruktora iz upravljanja motornim vozilom {tampa se na formatu A5 i dat je na obrascu koji je prilog broj 5. ovog Pravilnika i čini njegov sastavni dio.

Član 18.

(Dokumentacija u vozilu)

- (1) U vozilu za vrijeme osposobljavanja kandidata, vozač-instruktor ima i na zahtjev ovla{tenog službenog lica pokazuje slijedeću dokumentaciju:
 - a) ljeakarsko uvjerenje kandidata koji se osposobljava;
 - b) uvjerenje o položenom ispitu iz poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima, kandidata,
 - c) knjižicu kandidata i
 - d) dnevnik rada vozača-instruktora.
- (2) Knjižica kandidata {tampa se na formatu A5 koja je prilog broj 6. ovog Pravilnika i čini njegov sastavni dio.

III. VOZILA KOJIMA SE OBAVLJA OSPOSOBLJAVANJE

Član 19.

(Obilježavanje vozila "L" tablicom)

- (1) Vozila kojima se obavlja osposobljavanje kandidata u upravljanju motornim vozilom obilježavaju se "L" tablicom.
- (2) Dužina stranica tablice za motocikle i lake motocikle iznosi 12 x 12 cm.
- (3) Dužina stranica tablice za ostala motorna vozila iznosi 16 x 16 cm.
- (4) [irina linije kojom je ispisano slovo "L" na tablici za motocikle iznosi 1,5 cm, a za ostala vozila 2 cm.
- (5) Dimenzije i izgled tablica "L" je na obrascu prilog broj 7. i čini sastavni dio ovog Pravilnika.
- (6) Tablicu izrađuje auto{kola na magnetnoj podlozi od reflektujućeg materijala tako {to se ispod slova "L" upisuje registarski broj vozila.

Član 20.

(Broj tablica na vozilu)

- (1) Na vozilo kategorije A i potkategorije A1, postavlja se samo jedna tablica na zadnjoj strani, neposredno iznad ili ispod registarske tablice.
- (2) Na ostalim vozilima postavljaju se po dvije tablice, jedna na prednjoj, a druga na zadnjoj strani vozila.
- (3) Ako se osposobljavanje vr{i na vozilu koje vuče priključno vozilo, jedna tablica se postavlja na prednjoj strani vučnog, a druga na zadnjoj strani priključnog vozila.

Član 21.

(Natpis na vozilima)

- (1) Na bočnim stranama vozila kojim se obavlja osposobljavanje kandidata, nalazi se ispisan naziv auto{kole, odnosno preduzeća, mjesto, ulica, broj i broj telefona.
- (2) Natpis iz prethodnog stava ima dimenzije 600 x 300 mm i prikazan je na obrascu koji je prilog broj 8. i čini sastavni dio ovog Pravilnika.

Član 22.

(Tabla vozila auto{kole)

- (1) Tabla za označavanje vozila auto{kole je svijetleća i ima dimenzije 630 x 200 mm i na njoj je ispisan tekst "Auto{kola" i slovo "L" na lijevoj strani table.
- (2) Tabla se postavlja na najvi{em dijelu vozila B kategorije, a na vozilu C kategorije postavlja se na krovu kabine vozila.
- (3) Dimenzije i izgled table prikazan je na obrascu koji je je prilog broj 9. i čini sastavni dio ovog Pravilnika.
- (4) Tabla se ne postavlja na vozila kategorije A i potkategorije A1.

IV. ISPIT ZA VOZAČA MOTORNOG VOZILA

Član 23.

(Ispitne cjeline)

- (1) Ispit za vozača motornog vozila polaže se iz slijedećih oblasti:
 - a) propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima, sa osnovama poznavanja motornih i priključnih vozila,
 - b) upravljanja motornim vozilom.
- (2) Ispit iz stava 1. ovog člana polaže se posebno za svaku navedenu oblast i ne može se provoditi u dane praznika, nedjeljom i u vremenu izmeu 20,00 i 06,00 sati narednog dana.

- (3) Kandidat koji polažu ispit iz propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima za:
- a) potkategoriju A1 ne polaže ispit za potkategoriju B1;
 - b) potkategoriju B1 ne polaže ispit za potkategoriju A1;
 - c) kategoriju A ne polaže ispit za kategoriju B, BE i potkategoriju A1, B1;
 - d) kategoriju B ne polaže ispit za kategoriju A, BE i potkategoriju A1 i B1;
 - e) potkategoriju C1 ne polaže ispit za kategoriju/potkategoriju C1E, C, CE, A, A1, B, B1;
 - f) potkategoriju D1 ne polaže ispit za kategoriju/potkategoriju D, DE, D1E, A, A1, B, B1.
- (4) Ispit iz upravljanja motornim vozilom polaže se za svaku kategoriju odnosno potkategoriju posebno.

Član 24.

(Organiziranje ispita)

- (1) Za polaganje ispita za vozača motornih vozila odgovorni su organi entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, nadležni za obrazovanje koji određuje jednu ili više ispitnih komisija.
- (2) Organi iz stava 1. ovog člana propisuju i organiziraju način rada ispitnih komisija i ispitivača za pojedine nastavne oblasti, određuju datum, mjesto i vrijeme polaganja ispita, kao i način zaduženja i razduženja dokumentacije i obavljanje tavanja kandidata o datumu polaganja.

Član 25.

(Prijava ispita)

- (1) Prijava za polaganje ispita podnosi se organu nadležnom za obrazovanje, u mjestu gdje kandidat ima prebivalište ili boravište duže od šest mjeseci, a strani državljanin odobreni boravak duži od šest mjeseci.
- (2) Prijava se podnosi na obrascu koji je prilog broj 10. i čini sastavni dio ovog Pravilnika.
- (3) Uz prijavu se prilaže:
- a) uvjerenje o zdravstvenoj sposobnosti za upravljanje motornim vozilom koje ne smije biti starije od godinu dana,
 - b) potvrdu autoškole o završenom osposobljavanju i provjeri iz poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima,
 - c) potvrdu autoškole o završenom osposobljavanju i provjeri iz upravljanja motornim vozilom,
 - d) dokaz o plaćenim troškovima za polaganje ispita,
 - e) uvjerenje o položenom ispitu iz pružanja prve pomoći, osim u slučaju kada kandidat ima vozačku dozvolu bilo koje kategorije odnosno potkategorije,

- f) ovjerena fotokopija vozačke dozvole za kategoriju koju posjeduje,
- g) dokaz o ispunjavanju uvjeta u pogledu vremena upravljanja motornim vozilom kategorije za koju ima vozačku dozvolu.

Član 26.

(Mjesto i vrijeme polaganja ispita)

- (1) Nadležni organ iz člana 25. stav 1. Pravilnika utvrđuje da li kandidat ispunjava uvjete propisane Zakonom i ovim Pravilnikom, te određuje mjesto i vrijeme polaganja ispita o čemu obavijestava kandidata i ispitnu komisiju, odnosno ispitivača, najkasnije 3 dana prije datuma polaganja ispita.
- (2) Nadležni organ dužan je kandidatu omogućiti polaganje ispita u roku od 15 dana, od dana prijema prijave za polaganje.
- (3) Kandidat koji ne položi ispit ima pravo ponovnog polaganja, najranije 8 dana nakon posljednjeg neuspjelog polaganja.
- (4) Lice kojem je odlukom nadležnog organa izrečena zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom, za kategoriju ili potkategoriju za koju mu je izdata vozačka dozvola, ne može polagati ispit dok traje izrečena zabrana.

Član 27.

(Nepristupanje, odustajanje, udaljavanje sa ispita)

- (1) Kandidat ima pravo, najkasnije 24 sata prije početka ispita, iz opravdanih razloga odgoditi ispit i bez plaćanja nove naknade pristupiti polaganju ispita u novom terminu.
- (2) Ukoliko kandidat na vrijeme ne odjavi ispit ili odustane od već započetog ispita, smatraće se da ispit nije položio.
- (3) Kandidata koji se u toku ispita služi nedozvoljenim sredstvima, komisija će udaljiti sa ispita i smatraće se da nije položio ispit, što se konstatuje zapisnički i ulaže u dokumentaciju kandidata.

Član 28.

(Ispitna komisija)

- (1) Komisiju čine predsjednik i određen broj ispitivača, u zavisnosti od broja kandidata koji polažu ispit.
- (2) Lica iz stava 1. ovog člana imaju:
 - a) visoku stručnu spremu saobraćajne struke drumskog smjera i licencu predavača teoretske nastave ili licencu ispitivača teoretskog dijela ispita ili
 - b) visoku stručnu spremu nastavno-pedagoške struke i licencu ispitivača teoretskog dijela ispita.
- (3) Ispit iz propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima obavljaju dva ispitivača a ispit iz upravljanja motornim vozilom obavlja jedan ispitivač.

(4) U komisiju za ispite vozača motornih vozila ne mogu učestvovati vozači - instruktori vožnje zaposleni ili angažirani u auto{koli.

(5) U vozilu, za vrijeme polaganja ispita iz upravljanja motornim vozilom, prisutan je i vozač-instruktor koji je osposobljavao kandidata.

Član 29.

(Zapisnik)

(1) O polaganju ispita vodi se zapisnik koji sadrži: ime i prezime kandidata, redni broj registra o polaganju ispita, datum i mjesto polaganja ispita, oznaka testa koji je imao na ispitu, podaci o gre{kama koje je kandidat napravio iz teoretskog dijela ispita, odnosno iz upravljanja motornim vozilom i ocjena na ispitu.

(2) Zapisnik potpisuje predsjednik komisije i ispitivač koji je učestvovao na ispitu.

Član 30.

(Identitet kandidata)

(1) Prije početka ispita, komisija odnosno ispitivač utvrđuju identitet kandidata na osnovu lične karte, obavljaju uvid u ljekarsko uvjerenje i knjižicu kandidata te daju detaljno uputstvo o načinu rje{avanja testova i drugim uvjetima na ispitu.

Član 31.

(Ispit iz poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja)

(1) Ispit iz poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima polaže se pismeno, putem testa odnosno kori{tenjem računara, u grupi od najmanje pet a najvi{e 30 kandidata.

(2) Pitanja u testu su vrednovana određenim brojem bodova, zavisno od značaja postavljenog pitanja. Testovi za polaganje ispita sadrže pitanja sa jednim ili vi{e tačnih odgovora.

(3) Osim testa i testovnog listića, kandidat na stolu može imati samo sredstvo za pisanje i naočare.

(4) Za vrijeme ispita kandidat ne može na testovnom listiću vr{iti bilo kakve ispravke, a u slučaju potrebe, na zahtjev kandidata, daje se novi testovni listić, {to se konstatuje u zapisniku iz člana 29. Pravilnika.

(5) Testove za polaganje ispita, koji su jedinstveni za cijelo područje Bosne i Hercegovine, pripremaju i izdaju organi entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, nadležni za obrazovanje, u saradnji sa Ministarstvom komunikacija i transporta.

Član 32.

(Trajanje i ocjena ispita)

(1) Polaganje ispita iz poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima, traje 50 minuta za kandidate koji polažu ispit za upravljanje motornim vozilom kategorije A, B, i potkategorije A1, B1,

odnosno 60 minuta za kandidate koji polažu ispit za upravljanje motornim vozilom kategorije/potkategorije C, C1, C1E, CE, D1, D1E, D, DE.

- (2) Testovi za A i B kategoriju i potkategoriju A1 i B1 sadrže 35 pitanja a testovi za kategorije/potkategorije C, C1, C1E, CE, D1, D1E, D, DE. sadrže 45 pitanja.
- (3) Kandidat je položio ispit, ako je na osnovu tačnih odgovora postigao najmanje 90% od ukupnog broja mogućih bodova.
- (4) Ocjenjivanje kandidata vrši se ocjenom "položio" ili "nije položio".
- (5) Kandidatu koji ne položi ispit, saopćavaju se greške koje je napravio prilikom polaganja ispita.

Član 33.

(Uvjerenje)

- (1) O položenom ispitu iz poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima, nadležni organ kandidatu izdaje uvjerenje na obrascu koji je prilog broj 11. i čini sastavni dio ovog Pravilnika.
- (2) Kandidat koji položi ispit iz propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima, ima pravo u narednih godinu dana više puta polagati ispit iz upravljanja motornim vozilom.

Član 34.

(Provjera poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima)

- (1) Provjera poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima obavlja se u skladu sa Zakonom i ovim Pravilnikom, pismeno a po programu polaganja ispita za vozače motornih vozila.
- (2) Provjera se obavlja i za vozača kojeg nadležni organ, kod koga se vodi u evidenciji, uputi na provjeru, kao i za vozača bicikla sa motorom, traktora, trolejbusa, radnih mašina i motokultivatora.
- (3) O rezultatima provjere organ nadležan za obrazovanje izdaje potvrdu na obrascu koji je prilog broj 12. i čini sastavni dio ovog Pravilnika.

Član 35.

(Ispit iz upravljanja motornim vozilom)

- (1) Kandidat prijavljuje polaganje ispita iz upravljanja motornim vozilom, nakon položenog ispita iz poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima, pružanja prve pomoći te po okončanju osposobljavanja iz upravljanja motornim vozilom.

Član 36.

(Broj kandidata koji polažu ispit)

- (1) Tokom dana jedan ispitivač može obaviti ispit iz praktičnog upravljanja vozilom najviše:
 - a) 10 kandidata za kategoriju odnosno potkategoriju A, B, BE, A1, B1, ili

- b) 8 kandidata za kategoriju odnosno potkategoriju C, CE, C1, C1E, ili
- c) 6 kandidata za kategoriju odnosno potkategoriju D, DE, D1, D1E, ili
- d) 10 kandidata različitih kategorija, odnosno potkategorija.

Član 37.

(Uvjeti u kojima se obavlja ispit)

- (1) Kandidat sve radnje u toku ispita prilagođava uvjetima u kojima se ispit provodi i vozi tako da ne ugrožava ostale učesnike u saobraćaju.
- (2) Ispit se ne može obavljati na vozilu koje nije tehnički ispravno i koje nema duple komande.
- (3) Ispit neće početi ako je kandidat pod uticajem alkohola, opojnih droga i lijekova koji se ne smiju upotrebljavati prije ili za vrijeme vožnje, umoran, bolestan ili takvog psihofizičkog stanja da nije sposoban sigurno upravljati vozilom ili ako provolenje ispita ometa neko drugo lice.
- (3) U slučaju iz stava 3. ovog člana, smatrat će se da kandidat nije pristupio ispitu.

Član 38.

(Naknade)

- (1) Visinu naknade troškova za polaganje ispita za vozača motornih vozila utvrđuje organ nadležan za obrazovanje.
- (2) Visinu naknade za vozača-instruktora, za učesnike na ispitu i korišćenje vozila za ispit, utvrđuje autoškola.

Član 39.

(Greške na ispitu)

- (1) Prije početka ispita, ispitivač daje upute o načinu provolenju ispita i od kandidata traži izjašnjenje da li želi da mu se greške saopćavaju u toku ili nakon završetka ispita.
- (2) Na ispitu iz upravljanja motornim vozilom ispitivač je dužan evidentirati i unijeti u zapisnik sve eliminacione greške kandidata i greške koje se kumuliraju.
- (4) Eliminacione greške su greške koje predstavljaju:
 - a) izazivanje neposredne opasnosti u saobraćaju, zbog kojih je drugi učesnik primoran vozilom poduzeti neku od izbjegavajućih radnji;
 - b) postupke suprotne saobraćajnim pravilima i saobraćajnoj signalizaciji;
 - c) izlazak vozilom izvan gabarita saobraćajnice;
 - d) pogrešna upotreba komandi vozila u pokretu koja je izazvala neposrednu opasnost;

- e) neuspješno izvođenje radnje pokretanja vozila iz dva pokušaja, na putu sa usponom od 8% do 16%;
 - f) neuspješno parkiranje vozila, iz dva pokušaja, na parking prostoru ili površini na dijelu kolovoza;
 - g) intervencija vozača-instruktora na duple komande, upravljač ili bilo koji drugi oblik intervencije ili sugestije o načinu vožnje.
- (4) U greške koje se kumuliraju spadaju sva druga odstupanja od pravilnih postupaka utvrenih Zakonom, Pravilnikom te programom ispita iz upravljanja motornim vozilom.
- (5) Kandidatu koji ne položi ispit iz upravljanja motornim vozilom na javnom putu, lično se saopćavaju greške koje je napravio u toku polaganja ispita.

Član 40.

(Postupanje u slučaju saobraćajne nezgode)

- (1) Ako se za vrijeme polaganja ispita iz upravljanja vozilom dogodi saobraćajna nezgoda, ili vozilo na kome se polaže ispit postane tehnički neispravno, u tolikoj mjeri da nije sigurno nastaviti polaganje ispita, ispitivač prekida ispit.
- (2) U slučaju iz prethodnog stava, ispit se nastavlja u narednom ispitnom terminu a u slučaju da se ne nastavi krivicom kandidata, smatraće se da je kandidat odustao od polaganja ispita.

Član 41.

(Tok ispita)

- (1) Tokom ispita ispitivač utvrđuje da li je kandidat stekao potrebno znanje i vještine za sigurno i samostalno upravljanje vozilom u datim saobraćajnim uvjetima u pogledu:
- a) pregleda i pripreme vozila za početak vožnje,
 - b) vještine rukovanja komandama i uređajima na vozilu,
 - c) upravljanje vozilom u skladu sa propisima i pravilima saobraćaja te okolnostima na putu.
 - d) odnosa prema drugim učesnicima u saobraćaju,
 - e) osmatranja saobraćaja i načina korištenja ogledala za vozača,
 - f) prilagolavanja brzine kretanja vozila konkretnim uvjetima saobraćaja i usklalivanje radnji upravljanja vozilom,
 - g) bezbjednog preticanja, obilaženja i mimoilaženja,
 - h) zapažanja saobraćajnih znakova i način postupanja po njima,
 - i) ponašanje u skladu sa načelima defanzivne vožnje,
 - j) predviđanja opasnih situacija u saobraćaju i blagovremeno preduzimanje odgovarajućih radnji.

(2) Za vrijeme ispita, u vozilu se nalaze kandidat, ispitivač i vozač-instruktor, na sjedištu sa kojeg ima pristup duplim komandama i koji ne utiče na obavljanje radnji kandidata, osim u slučaju objektivnog ugrožavanja sigurnosti saobraćaja.

(3) Lice kojem je odlukom nadležnog organa izrečena zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom, za kategoriju ili potkategoriju za koju mu je izdata vozačka dozvola, ne može polagati ispit dok traje izrečena zabrana.

Član 42.

(Trajanje ispita i uvjerenje o položenom ispitu)

(1) Vrijeme trajanja ispita za kategoriju A i B je najmanje 25 minuta a za ostale kategorije je najmanje 35 minuta.

(2) Kandidatu koji položi ispit izdaje se uvjerenje na obrascu koji je prilog broj 13. i čini sastavni dio ovog Pravilnika.

(3) Kandidat koji ne položi ispit iz upravljanja motornim vozilom nakon četiri pokušaja, polaže ispit pred komisijom od dva ispitivača.

(4) Ukoliko i tada ne položi ispit upućuje se u autoškolu, na dodatno osposobljavanje.

Član 43.

(Ispit za vozača kategorije B, C, D, B1, C1, D1, BE, C1E, CE, D1E, DE)

(1) Ispit za vozača kategorije B, C, D, B1, C1, D1, BE, C1E, CE, D1E, DE, polaže se samo na javnom putu u gradu.

(2) Kandidat koji polaže ispit iz upravljanja motornim vozilom za potkategoriju C1 obavezan je dati na uvid vozačku dozvolu B kategorije ili uvjerenje o položenom ispitu za vozača B kategorije ukoliko nema vozačku dozvolu.

Član 44.

(Ispit iz upravljanja motornim vozilom A kategorije i A1 potkategorije)

(1) Ispit za vozača kategorije A i potkategorije A1 polaže se na poligonu i na javnom putu u gradu.

(2) Na poligonu kandidat, na osnovu instrukcija ispitivača koji izvršavanje radnji prati van vozila, izvodi slijedeće radnje:

a) polazak sa mjesta, održavanje pravca i ravnoteže u vožnji u drugom stepenu prenosa na liniji dužine 35 m i širine 0,5 m i zaustavljanje ispred stop linije, zatim okretanje motocikla i vožnja na liniji u suprotnom smjeru,

b) Polazak sa mjesta, održavanje pravca, ravnoteže i vožnja slalom u prostoru dužine 35 m i širine 2,5 m obilježen ili označen čunjevima u razmaku za 1,5 dužinu motocikla.

(3) Kandidat može ponoviti radnje ako ih prvi put nije uspio izvesti i ako ih ni drugi put ne izvede uspijeva smatra se da nije položio ispit na poligonu te ne može polagati ispit na javnom putu.

(4) Kandidata koji polaže ispit za kategoriju A i potkategoriju A1, na javnom putu u gradu ispitivač prati drugim vozilom i izdaje uputstva pomoću urelaja za komunikaciju na daljinu (komunikatorom).

(5) Kandidat koji nije položio ispit iz upravljanja vozilom na javnom putu u gradu ponovo polaže samo taj dio ispita.

Član 45.

(Poligon za polaganje ispita)

(1) Način provolenja ispita na poligonu i javnom putu utvrđen je u prilogu broj 14, i čini sastavni dio Pravilnika

(2) Dimenzije i saobraćajno-tehnički elementi poligona, odnosno način obilježavanja drugog prostora na kome se polaže dio ispita iz upravljanja motornim vozilom, prikazani su na crtežima datim u prilogu broj 14. i čine sastavni dio ovog Pravilnika.

Član 46.

(Prigovori i žalbe)

(1) Kandidat ima pravo prigovora na način ispitivanja i ponašanja ispitivača za vrijeme ispita, odmah po završetku ispita, o čemu odlučuje predsjednik i ispitivač sa ispita, u roku od tri dana.

(2) Kandidat ima pravo žalbe na uvjete pod kojima je proveden ispit, organu nadležnom za obrazovanje, u roku od 8 dana od polaganja ispita.

(3) U slučaju osnovanosti žalbe iz stava 2. ovog člana, ispit se polaže pred dva ispitivača, bez plaćanja nove naknade za polaganje ispita.

V. EVIDENCIJA O POLAGANJU VOZAČKOG ISPITA

Član 47.

(Volenje evidencije)

(1) Organ entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine nadležan za obrazovanje vodi evidenciju o polaganju vozačkih ispita i to:

a) Registar polaganja ispita za vozače motornih vozila;

b) Registar provjere poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima, za vozače upućene na provjeru od strane nadležnog organa;

c) Registar provjere propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima za vozače bicikla sa motorom, traktora, trolejbusa, motokultivatora i radnih mašina.

(2) Registri iz prethodnog stava sadrže: redni broj, prezime i ime kandidata i ime jednog od roditelja, datum i mjesto rođenja, adresu stanovanja, kategoriju za koju kandidat polaže ispit.

(3) Evidencija se vodi na obrascu koji je prilog broj 15. i čini sastavni dio ovog Pravilnika.

(4) Registri se zaključuju na kraju svake kalendarske godine i čuvaju se kao dokument trajne vrijednosti.

VI. ORGANIZACIJE KOJE PROVODE ISPIT

Član 48.

(Potrebni uvjeti)

- (1) Organ entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, nadležan za obrazovanje, organizira provolenje ispita u odgovarajuće opremljenom kancelarijskom prostoru koji u pogledu materijalno tehničkih sredstava osigurava kvalitetno provolenje ispita, u svakom ispitnom mjestu.
- (2) Prostor za provolenje teoretskog dijela ispita ne može biti u prostorijama auto{kole ili organizacije koja u svom sastavu ima auto{kolu.
- (3) Organi iz stava 1. ovog člana dužni su, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog Pravilnika, osigurati informatičku opremu i odgovarajući program koji omogućava povezivanje ispitnih mjesta i ispitnih centara u jedinstveni informacijski sistem.

Član 49.

(Provoljenje ispita)

Ispit provode organi koji imaju:

- a) dovoljan broj licenciranih ispitivača za teoretski dio ispita u stalnom radnom odnosu ili angažiranih na drugi način u skladu sa Zakonom o radu,
- b) dovoljan broj licenciranih ispitivača za upravljanje motornim vozilom u stalnom radnom odnosu ili angažiranih na drugi način u skladu sa Zakonom o radu i
- c) odgovarajući broj radnika za obavljanje administrativnih poslova u stalnom radnom odnosu ili angažiranih na drugi način u skladu sa Zakonom o radu.

Član 50.

(Ispitno mjesto)

- (1) Polaganje ispita za vozača motornih vozila iz upravljanja motornim vozilom obavlja se u mjestu koje ima:
 - a) puteve opremljene vertikalnom i horizontalnom signalizacijom,
 - b) puteve sa uzdužnim usponom i nagibom,
 - c) raskrsnice puteva sa po dvije saobraćajne trake za jedan smjer,
 - d) raskrsnice puteva s prvenstvom prolaza,
 - e) raskrsnice puteva sa uređajima za davanje svjetlosnih signala-semafori,

- f) raskrsnice puteva iste važnosti,
 - g) mrežu saobraćajnica sa intezitetom i gustinom saobraćaja,
 - h) sistem raskrsnica sa dvosmjernim i jednosmjernim režimom saobraćaja,
 - i) parking prostor, odnosno površine.
- (2) Postojanje uvjeta iz stava 1 ovog člana utvrđuju organi nadležni za obrazovanje i unutrašnje poslove.

Član 51.

(Voljenje evidencija)

Organi entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, nadležni za obrazovanje, vode evidenciju o polaganju ispita i iste objavljuju najmanje jednom godišnje.

VII. AUTO[KOLA

Član 52.

(Nastavni plan i program)

Auto{kola je dužna osposobljavanje kandidata za vozača motornih vozila obavljati prema nastavnom planu i programu iz člana 4. stav 1. ovog Pravilnika.

Član 53.

(Sjedište auto{kole)

- (1) Na ulaznim vratima auto{kole je natpis sa nazivom auto{kole, broj telefona i obavještenje o vremenu rada sa kandidatima.
- (2) Na vidnom mjestu treba biti istaknut cjenovnik za polaganje ispita za pojedine kategorije vozila, ovjeren od strane organa nadležnog za obrazovanje.

Član 54.

(Osposobljavanje iz poznavanja propisa i upravljanja motornim vozilom)

- (1) Auto{kola koja obavlja osposobljavanje kandidata iz poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima i iz upravljanja motornim vozilom ima:
- a) prostor u vlasništvu ili ugovor o zakupu prostora, ovjeren od strane nadležnog organa,
 - b) najmanje dva vozača-instruktora koji su u stalnom radnom odnosu,
 - c) potreban broj predavača teoretske nastave iz poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima u stalnom radnom odnosu ili angažirani na drugi način u skladu sa Zakonom o radu,

- d) poligon u vlasni{tvu ili zakupu na osnovu ugovora, ovjeren od nadležnog organa ili odluku nadležnog organa da se određeni dio puta, sa manjom frekvencijom saobraćaja, koristi za obavljanje početnog dijela osposobljavanja u upravljanju vozilom,
 - e) dokaz o posjedovanju potrebnog broja vozila u vlasni{tvu auto{kole ili lizingu,
 - f) nastavna sredstva, pomagala i opremu za održavanje nastave iz poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima,
 - g) računar,
 - h) nastavni plan i program osposobljavanja kandidata za vozače.
- (2) Auto{kola koja nema u vlasni{tvu ili lizingu vozilo C, D kategorije ili C1 i D1 potkategorije može angažirati vozilo druge auto{kole, ili organizacije na osnovu ugovora o zakupu.

Član 55.

(Osposobljavanje iz poznavanja propisa)

Auto{kola koja obavlja osposobljavanje iz poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima ima prostor od najmanje 20 m², površinu od 1,5 m² po jednom kandidatu, grijanje sa temperaturom od 18 do 22°C, odgovarajuću ventilaciju, osvjetljenje sa najmanje 150 luksa i sanitarni čvor u sastavu prostora kao i:

- a) odgovarajući namještaj, {kolske klupe sa stolicama, {kolska tabla ili druga odgovarajuća ploha za pisanje,
- b) {eme ili makete saobraćajnih znakova i oznaka na kolovozu,
- c) {eme ili druga učila koja prikazuju saobraćajne situacije na putu,
- d) Zakon o osnovama sigurnosti saobraćaja na putevima i svi Pravilnici,
- e) {eme ili druga nastavna sredstva za upoznavanje kandidata za vozača sa ureljima i opremom na vozilima koji su od posebnog značaja za bezbjednost saobraćaja,
- f) kompjuter sa projektorom,
- g) komplet propisane opreme za vozila,
- h) audio-vizuelne materijale koji po sadržaju obuhvataju nastavni plan i program i
- i) stručnu literaturu.

Član 56.

(Osposobljavanje iz upravljanja motornim vozilom)

(1) Uvjeti iz člana 54. stav 1 tač. c) i f) nisu potrebni za rad auto{kole koja organizira samo osposobljavanje iz upravljanja motornim vozilom, ali je dužna imati ugovor sa auto{kolom koja obavlja teoretski dio nastave.

- (2) Auto{kola koja obavlja osposobljavanje iz upravljanja motornim vozilom ima:
- opremljen kancelarijski prostor povr{ine najmanje 10 m², sa sanitarnim čvorom i koji nije dio ugostiteljskog ili stambenog prostora,
 - telefon,
 - kompjuter i
 - prostor za smje{taj dokumentacije.
- (3) Osposobljavanje kandidata iz upravljanja motornim vozilom obavlja auto{kola koja ima odgovarajući broj vozila u vlasni{tvu ili lizingu i to:
- dva vozila B kategorije ili
 - dva vozila od kojih je jedno B kategorije a drugo C1 ili C kategorije.
- (4) Izuzetno, ako Auto{kola nema u vlasni{tvu ili lizingu vozilo C, D kategorije ili C1 i D1 potkategorije može angažirati vozilo druge auto{kole, ili organizacije na osnovu ugovora o zakupu.

Član 57.

(Vozila)

(1) Osposobljavanje i polaganje ispita iz upravljanja motornim vozilom obavlja se vozilom koje ispunjava propisane tehničke uvjete i standarde, u pogledu dimenzija, mase, osovinskog opterećenja, urelaja i opreme kako slijedi:

- kategorija A, motocikl s bočnom prikolicom ili bez nje, čija zapremina motora prema{uje 125 cm³, a snaga prema{uje 11 KW.

Motocikl koji spada u kategorije A sa dva točka bez prikolice i radnom zapreminom motora većom od 125 cm³ i snage motora veće od 11 KW i najvi{e do 25 KW, koji je sposoban da razvije brzinu od najmanje 100 km/h.

- kategorija B, motorna vozila, osim vozila kategorije A, čija najveća dozvoljena masa nije veća od 3.500 kg i koja nemaju vi{e od osam sjedi{ta, ne računajući sjedi{te za vozača.

Putnički automobil koji spada u kategoriju B sa četvera, odnosno petera vrata i zvučnim signalima na duplim komandama koji može razviti brzinu od najmanje 100 km/h.

- kategorija BE, skupovi vozila čija se vučna vozila ubrajaju u kategoriju B, a priključna vozila imaju najveću dozvoljenu masu od 750 kg, i motorno vozilo B kategorije s prikolicom čija je najveća dozvoljena masa veća od 750 kg, koja nije veća od mase vučnog vozila bez tereta, a ukupna dozvoljena masa vučnog i priključnog vozila nije veća od 3.500 kg.

Skup vozila sačinjen od putničkog automobila B kategorije i prikolice koja ima najveću dozvoljenu masu od najmanje 1000 kg, koja je opremljena adekvatnim sistemom za kočenje. Skup vozila treba biti sposoban da razvije brzinu vožnje od najmanje 80 km/h.

- kategorija C, motorna vozila za prijevoz tereta čija je najveća dozvoljena masa veća od 7.500 kg.

- kategorija CE, skupovi vozila čija se vučna vozila ubrajaju u kategoriju C, a priključna vozila imaju najveću dozvoljenu masu veću od 750 kg.

Skup vozila sačinjen od vučnog vozila C kategorije i priključnog vozila čija je nosivost minimum 3.000 kg.

- kategorija D, motorna vozila za prijevoz lica, koja osim sjedišta za vozača imaju više od osam sjedišta.

Autobus koji spada u kategoriju D dužine najmanje 10 metara, širine najmanje 2,40 m, ili autobus sa 35 sjedišta i sposoban da razvije brzinu vožnje od najmanje 80 km/h i mora biti opremljen opremom za automatsku registraciju podataka (tahograf).

- kategorija DE, skupovi vozila čija se vučna vozila ubrajaju u kategoriju D, a priključna vozila imaju najveću dozvoljenu masu veću od 750 kg, i priključno vozilo se ne koristi za prijevoz lica.

Skup vozila sačinjen od vučnog vozila D kategorije i prikolice sa najvećom dozvoljenom masom od najmanje 1.250 kg, širine najmanje 2,40 m i sposoban da razvije brzinu vožnje od najmanje 80 km/h. Prostor za smještaj tereta u prikolici mora biti zatvoren i najmanje 2 m širok i 2 m visok.

- potkategorija A1, laki motocikl čija zapremina motora ne premašuje 125 cm³, a snaga ne prelazi 11 KW.

Laki motocikl koji spada u potkategoriju A1 sa dva točka bez prikolice sa radnom zapreminom motora od najmanje 80 cm³ i snage motora do 11 KW te brzinom od najmanje 80 km/h.

- potkategorija B1, tricikl i četvorocikl na motorni pogon.
- potkategorija C1, motorna vozila za prijevoz tereta čija je najveća dozvoljena masa veća od 3.500 kg, a manja od 7.500 kg.

Teretno vozilo koje spada u potkategoriju C1 najveće dozvoljene mase od najmanje 4.000 kg, dužine najmanje 5 m i sposoban da razvije brzinu od najmanje 80 km/h. Vozilo mora biti opremljeno sistemom za automatsko registrovanje podataka (tahograf).

- potkategorija C1E, skupovi vozila čija se vučna vozila ubrajaju u potkategoriju C1, a priključna vozila imaju najveću dozvoljenu masu veću od 750 kg, s tim da najveća dozvoljena masa skupa vozila ne prelazi 12.000 kg, i da najveća dozvoljena masa priključnog vozila ne prelazi masu neopterećenog vučnog vozila.

Skup vozila sačinjen od vučnog vozila C1 potkategorije i prikolice najveće dozvoljene mase najmanje 2.000 kg. Kombinacija mora biti duga najmanje 8 m i sposoban da razvije brzinu od najmanje 80 km/h.

- potkategorija D1, motorna vozila koja služe za prijevoz lica, i koja osim sjedišta za vozača, imaju više od osam, a manje od 16 sjedišta.

Motorno vozilo za prijevoz lica koje pored sjedišta za vozača ima najmanje 15 sjedišta.

- potkategorija D1E, skupovi vozila čija se vučna vozila ubrajaju u potkategoriju D1, a priključna vozila imaju najveću dozvoljenu masu veću od 750 kg, s tim da najveća dozvoljena masa ovog skupa vozila ne prelazi 12.000 kg, a najveća dozvoljena masa priključnog vozila ne prelazi masu neopterećenog vučnog vozila i da se priključno vozilo ne koristi za prijevoz lica. Skup vozila

sačinjen od vučnog vozila D1 potkategorije i priključnog vozila čija najveća dozvoljena masa prelazi 750 kg.

Član 58.

(Opremljenost vozila)

Vozila kojima se obavlja osposobljavanje i polaganje ispita imaju:

- a) duple komande, spojnicu i radnu kočnicu,
- b) urelj sa duplim komandama, na vozilu B kategorije, koji daje zvučne ili svjetlosne signale,
- c) dva unutrašnja i dva vanjska ogledala na vozilu B kategorije koja vozaču- instruktoru omogućavaju pregled vožnje,
- d) najmanje dva vanjska ogledala za skup vozila BE kategorije i dva ogledala za vozača-instruktora,
- e) najmanje četiri vozačka ogledala s vanjske strane prednjeg dijela vozila C1, C, D1 i D kategorije,
- f) tahograf za C1, C, D1 i D kategoriju i
- g) aparat za gašenje požara.

Član 59.

(Volenje evidencije)

(1) Auto{kola vodi matičnu knjigu koja se čuva kao dokument trajne vrijednosti. Matična knjiga sadrži slijedeće podatke: 1. redni broj, 2. prezime, ime oca, ime i JMB, 3. datum rođenja, 4. ljeakarsko uvjerenje broj i naziv ustanove koja ga je izdala, 5. potvrda o zavr{enoj teoretskoj nastavi datum i broj, 6. potvrda o uspje{no zavr{enoj nastavi iz pružanja prve pomoći povrijeđenim u saobraćajnoj nezgodi datum i broj, 7. potvrda o zavr{enom osposobljavanju iz upravljanja motornim vozilom datum i broj, 8. broj knjižice kandidata, 9. napomena.

(2) Auto{kola voditi evidenciju o prolaznosti kandidata, pojedinačno za svakog instruktora i s tim u vezi arhivira i čuva dvije godine:

- a) ugovor o osposobljavanju,
- b) potvrdu o zavr{enom programu osposobljavanja i provjeri osposobljenosti,
- c) probni test,
- d) dnevnik rada vozač-instruktora.

Član 60.

(Vozilo za polaganje ispita)

- (1) Vozilo za polaganje ispita obezbjeđuje kandidat koji polaže ispit i treba biti tehnički ispravno, registrovano i sa duplim komandama, a bez automatskog mjenjača.
- (2) Invalidi i lica sa tjelesnim nedostacima mogu polagati ispit iz upravljanja motornim vozilom, pod uvjetom da za vrijeme polaganja koriste potrebna pomagala (naočare, proteze i dr.), odnosno da ispit polažu na motornom vozilu sa automatskim mjenjačem ili na vozilu koje je specijalno prilagodeno njihovim individualnim tjelesnim nedostacima.

Član 61.

(Raspodjela sredstava po osnovu polaganja vozačkog ispita)

Dio sredstava ostvaren na osnovu polaganja vozačkih ispita, raspoređuje se prema finansijskom planu odobrenom od strane organa entiteta, kantona i Brčko Distrikta BiH nadležanog za obrazovanje za:

- a) kontrolu i nadzor provolenja ispita;
- b) stručno usavršavanje ispitivača i vozača-instruktora;
- c) edukaciju djece predškolskog uzrasta i učenika osnovnih škola iz poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja;
- d) saobraćajne preventivne akcije u cilju poboljšanja opće sigurnosti saobraćaja;
- e) finansiranje stručnih istraživanja i publikacija u oblasti sigurnosti saobraćaja.

VIII. PRIJELAZNE ODREDBE

Član 62.

(Zamjena vozila)

- (1) Protekom roka od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog Pravilnika, neće se moći obavljati osposobljavanje iz upravljanja motornim vozilom sa vozilima koja nemaju duple komande sa zvučnom ili svjetlećom signalizacijom.
- (2) Protekom roka od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog Pravilnika, neće se moći obavljati osposobljavanje iz upravljanja motornim vozilom sa vozilom B kategorije koje nema vanjska ogledala, namijenjena za potrebe vozača-instruktora.
- (3) Protekom roka od tri godine od dana stupanja na snagu ovog Pravilnika, neće se moći obavljati osposobljavanje iz upravljanja motornim vozilom sa vozilom B kategorije koje je starije od 12 godina i koje ima troja vrata.
- (4) Protekom roka od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Pravilnika, neće se moći obavljati osposobljavanje iz upravljanja motornim vozilom sa vozilom B kategorije koje je starije od 20 godina.
- (5) Protekom roka od četiri godine, od dana stupanja na snagu ovog Pravilnika neće se moći obavljati osposobljavanje iz upravljanja motornim vozilom sa vozilom C1 potkategorije koje je starije od 18 godina.

Član 63.

(Započeto osposobljavanje)

Kandidati koji su započeli osposobljavanje za vozača motornih vozila, prije stupanja na snagu ovog Pravilnika, završiće osposobljavanje u skladu sa tada važećim propisima.

Član 64.

(Reverifikacija uvjeta rada postojećih auto{kola)

Auto{kole su dužne da u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog Pravilnika, izvrše reverifikaciju uvjeta rada auto{kola, pripreme nastavne planove i programe za osposobljavanje kandidata za vozače motornih vozila, u skladu sa ovim Pravilnikom.

Član 65.

(Prilozi Pravilnika)

Obrasce koji su u prilogu i čine sastavni dio Pravilnika izdaje organ entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, nadležan za obrazovanje, osim knjižice kandidata koju {tampa Asocijacija Auto{kola BiH.

Član 66.

(Prijenos ovla{ćenja za organiziranje ispita)

Organizaciju polaganja ispita za vozače motornih vozila organ nadležan za obrazovanje može povjeriti stručnoj organizaciji koja posjeduje organizacijske, infrastrukturne, kadrovske i druge uvjete propisane ovim Pravilnikom, za obavljanje ispita.

IX. ZAVR[NE ODREDBE

Član 67.

(Prestanak važenja)

Danom stupanja na snagu ovog Pravilnika prestaju da važe svi propisi koji su ureivali materiju koja je predmet ovog Pravilnika.

Član 68.

(Stupanje na snagu i primjena)

- (1) Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" a primjenjivaće se od 1. juna 2007. godine.
 - (2) Ovaj Pravilnik objavljuje se i u službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine.
-

Broj 01-02-2-328-18/07
9. februara 2007. godine
Sarajevo

Ministar
dr. **Branko Dokić**, s. r.

PROGRAM ISPITA IZ PROPISA O BEZBJEDNOSTI SAOBRAĆAJA NA PUTEVIMA

Potreban broj nastavnih sati osposobljavanja kandidata za vozače motornih vozila određene kategorije, odnosno potkategorije prikazan je tabelarnim pregledom u članu 8. ovog Pravilnika, a izrađen je prema sadržajima utvrđenim Programom vozačkog ispita.

A) Sadržaj programa osposobljavanja za kategorije/potkategorije A1, B1, A, B, BE, C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE

- **Propisi u cestovnom saobraćaju:** izrazi, kategorije vozila, uslovi za upravljanje vozilom, sticanje prava na upravljanje, obaveze i odgovornosti učesnika u saobraćaju;
- **Ponašanje učesnika u saobraćaju:** saobraćajna kultura, solidaran i human međusobni odnos učesnika u saobraćaju, stavovi i navike, opreznost i pažnja u saobraćaju, uočavanje saobraćajne situacije, procjena opasnosti saobraćajne situacije i proces donošenja pravilne odluke, pravovremeno reagovanje, vrijeme reagovanja, komunikacija između učesnika u saobraćaju, defanzivna vožnja, rizično ponašanje, ponašanje kod prisustva alkohola, opojnih droga ili lijekova u organizmu, utjecaj psihofizičkog stanja i umora;
- **Put kao faktor bezbjednosti:** karakteristike različitih vrsta puteva, kolovoz i stanje kolovoza, prijanjanje, sile koje djeluju na vozilo, razmak i procjena razmaka između vozila u vožnji, zaustavni put vozila, put kočenja i put reagovanja, radovi na putu;
- **Znakovi u saobraćaju:** saobraćajni znakovi, vrste, naziv, značenje, saobraćajna svjetla i svjetlosne oznake, oznake na kolovozu i drugim površinama, znaci koje daju ovlaštena lica, zvučni i svjetlosni znaci, postupanje prema znakovima u saobraćaju;
- **Uočavanje saobraćajnih uslova i situacije:** uslovi vidljivosti, vremenske prilike, opažanje i uočavanje saobraćajne situacije, percepcija, predviđanje, osmatranje iz vozila, uočavanje promjene saobraćajnih uslova;
- **Ostali učesnici u cestovnom saobraćaju:** posebni rizici vezani uz nedostatak iskustva ostalih učesnika u saobraćaju, pješaci, obaveze vozača prema pješacima, najugroženiji učesnici u saobraćaju, djeca, lica sa invaliditetom, biciklisti, vozači bicikla sa motorom, novi vozači;
- **Saobraćajna pravila:** radnje vozilom u saobraćaju, uključivanje u saobraćaj i procjena trenutka uključivanja u funkciji brzine i razmaka, kretanje vozila, brzina i procjena brzine kretanja vozila, skretanje, propuštanje vozila i prednost prolaza, saobraćaj na raskrsnici, upravljanje saobraćajem na raskrsnici, mimoilaženje, pretjecanje i obilaženje, zaustavljanje i parkiranje, saobraćaj na prelazu puta preko željezničke pruge, saobraćaj na auto putu, brzoi cesti i putu namijenjenom isključivo

za saobraćaj motornih vozila, saobraćaj u tunelu, vozila pod pratnjom i vozila s pravom prvenstva prolaza;

- **Vozilo u funkciji bezbjednosti saobraćaja:** dokumenti, osnove funkcionisanja uređaja na vozilu, oprema vozila, vidljivost iz vozila, vozačka ogledala, instrument tabla u vozilu, svjetlosno-signalni uređaji i upotreba, sigurnosni pojas i naslon za glavu, uređaj za upravljanje, uređaj za zaustavljanje, vješanje, pneumatici, sigurnosni uređaji, vuča vozila, prevoz tereta, prevoz lica, registracija i tehnički pregled, postupak u slučaju kvara na vozilu, mjere kod napuštanja vozila, korištenje vozila u odnosu prema okolini, eko vožnja, ekonomična vožnja, trovanje izduvnim plinovima;
- **Vožnja u naselju (gradu):** put s jednosmjernim saobraćajem, vožnja putem s više saobraćajnih traka, preostrojanje, izbor saobraćajne trake, kružni tok saobraćaja, javni gradski prijevoz putnika, vožnja u koloni, zaustavljanje i parkiranje;
- **Vožnja van naselja (grada):** uključivanje i isključivanje iz saobraćaja, razmak između vozila, vožnja u koloni, pretjecanje i obilaženje, zaustavljanje, okretanje, vožnja unazad, vožnja krivinama, vožnja na uzdužnom nagibu;
- **Dužnosti u slučaju saobraćajne nezgode:** obaveze, postupak, bezbjednosne mjere;
- **Vožnja u posebnim uslovima:** smanjena vidljivost, noć, vremenski uslovi, kiša, magla, zimski uslovi, ograničenja saobraćaja.

B) Sadržaj posebnog programa osposobljavanja kandidata za kategorije/ potkategorije A1, A, C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE.

a) Za kategoriju A i potkategoriju A1

- Korištenje zaštitne opreme;
- Uočljivost vozila tih kategorija od strane ostalih učesnika u cestovnom saobraćaju;
- Faktori rizika vezani uz različite uslove na putu s dodatnom oprežnošću na klizave dijelove kolovoza;
- Vozila tih kategorija u funkciji bezbjednosti drumskog saobraćaja.

b) Za kategorije i potkategorije C1, C1E, C, CE

- Specifičnosti vezane za konstrukciju i funkcionisanje motora i uređaja, zaštita protiv smrzavanja, upotreba i funkcionisanje kočionog sistema, sistema za regulisanje brzine te ABS sistema, tipovi upotreba-funkcionisanje, glavni dijelovi, korištenje i svakodnevno održavanje sistema za spajanje vučnog i priključnog vozila, preventivno održavanje vozila;
- Tahograf, zapisni list, trajanje upravljanja vozilom, odmor vozača;

- Propisi vezani za upotrebu opreme za ograničenje brzine kretanja, pravilna upotreba i održavanje pneumatika, te mjere kod skidanja i zamjene guma na vozilu;
- Nosivost vozila, masa, ukupna masa, najveća dozvoljena masa, osovinsko opterećenje;
- Dimenzije vozila i ograničenje vidnog polja vezanog uz karakteristike vozila;
- Prevoz tereta i lica, prevozna dokumentacija, odgovornost vozača, prevoz i isporuka tereta u skladu s propisanim uslovima;
- Sigurnosni faktori vezani za prevoz tereta, vanredni prevoz, prevoz opasnih materija, prevoz specijalnih tereta, označavanje vozila, oprema, kontrola tereta, različite vrste tereta, utovar i istovar tereta i upotreba sredstava za utovar.

c) Za kategorije i potkategorije D1, D1E, D, DE

- Odgovornost vozača vezana za prevoz lica;
- Vrste prevoza;
- Udobnost i bezbjednost putnika, prevoz djece;
- Označavanje autobusa;
- Nadzor i pregled autobusa prije polaska;
- Odnos vozača prema putnicima;
- Dokumentacija potrebna za prevoz.

**SADRŽAJ ISPITA IZ POZNAVANJA MOTORNIH
I PRIKLJUČNIH VOZILA**

a) Motori SUS

1. Historijski razvoj motora i motornih vozila,
2. Podjela motora sa unutrašnjim sagorijevanjem,
3. Osnovni rad motora SUS,
4. Pojam mrtve točke, takta, zapremine cilindra i stupanja kompresije,
5. Princip rada četverotaktnog OTO motora,
6. Opis nepokretnih dijelova motora,
7. Opis pokretnih dijelova motora,
8. Razvodni (ventilski) mehanizam,
9. Uređaji OTO motora,
10. Električni uređaji na motoru,
11. Uređaj za podmazivanje,
12. Dizel motori,
13. Princip rad 4-taktnog dizel motora,
14. Osnovne razlike između OTO motora i dizel motora,
15. Uređaj za dovod goriva kod dizel motora,
16. Uređaj za pričvršćivanje vazduha,

b) Motorna vozila

1. Uređaj za upravljanje vozilom,
2. Uređaj za zaustavljanje vozila,
3. Uređaj za osvjetljavanje ceste i davanje svjetlosnih znakova,
4. Uređaj za označavanje vozila,
5. Uređaj za davanje svjetlosnih znakova,
6. Uređaj koji omogućava normalnu vidljivost,
7. Uređaj za davanje zvučnih znakova,
8. Uređaj za kretanje vozila unazad,
9. Uređaj za kontrolu davanja znakova,
10. Uređaj za odvođenje i ispuštanje izduvnih gasova,
11. Uređaj za spajanje vučnog i priključnog vozila,
12. Ostali uređaji od posebnog značaja za bezbjednost saobraćaja,
13. Podjela motornih vozila po namjeni,
14. Težina vozila i raspored težine na točkove,
15. Spoljašnji otpori kretanja,
16. Dijelovi donjeg postroja automobila,
17. Dijelovi prenosnog mehanizma (transmisije),
18. Spojnice (kvačila),
19. Mjenjači brzina,
20. Kardanski prenos,
21. Diferencijal,
22. Poluosovine,
23. Elastična veza na vozilu.

c) Uređaji na traktorima i njihovim prikolicama

d) Uređaj na zaprežnim vozilima

e) Uređaj na biciklu i biciklu sa motorom

f) Oprema vozila

NASTAVNI PLAN I PROGRAM

ISPITA IZ UPRAVLJANJA MOTORNIM VOZILOM

A) Sadržaj ispita koji se polaže na poligonu za kategoriju A i potkategoriju A1

Prvi dio ispita (ispit vještina) kandidat polaže na saobraćajnom poligonu, ili na za to označenim posebnim površinama, gdje se provjerava kandidatova sposobnost izvođenja posebnih radnji s kojima treba dokazati da vlada tehnikom vožnje vozila određene kategorije/potkategorije A i A1 što je uvjet za sigurno uključivanje i upravljanje vozilom u saobraćaju.

Priprema vozila za vožnju

Kandidat za vozača motornog vozila mora pokazati da je sposoban pripremiti vozilo za vožnju kako bi njime sigurno upravljao u saobraćaju. Radnje koje spadaju u pripremni dio vožnje na ispitu:

- namještanje zaštitne opreme (rukavice, odjeća, obuća, zaštitna kaciga);
- provjeravanje zvučnih znaka upozorenja, prilagodavanje ogledala, uključivanje svjetala, uključivanje motornog vozila u rad.

Posebne radnje koje se izvode na ispitu

- **Skidanje** vozila sa nožica i postavljanje vozila na nožice (kandidat mora skinuti vozilo s nožica, pravilno sjesti na njega, sići i pravilno postaviti vozilo na nožice);
- **Guranje** vozila bez pomoći motora hodajući uz vozilo (kandidat gura vozilo po krugu ulijevo, zatim udesno, te nakon toga postavi vozilo na startnu poziciju);
- **Parkiranje** vozila na njegove nožice (kandidat mora sići s vozila, postaviti vozilo na nožice, isključiti sve uređaje, te vozilo zaštititi od pokretanja ili pada).

Vožnja malom brzinom u pravcu i zaustavljanje

Izvođenje ove radnje vrši se polaženjem sa mjesta uz održavanja pravca i ravnoteže u drugom stepenu prijenosa u prostoru obilježenom linijom debljine 0,2 (m) dužine 35 (m) i širina 0,5 (m), sa zaustavljanjem ispred linije, zatim okretanje vozila i vožnja u suprotnom smjeru u istom prostoru. Pri izvođenju ove radnje kandidat mora držati noge na stalcima, pravilno koristiti spojnicu, akcelerator i kočnice i ne smije nogama doticati tlo, niti vozilom izlaziti iz označenog prostora.

Slalom vožnja malom brzinom

Prilikom izvođenja ove radnje kandidat mora voziti slalom između čunjeva u nizu, međusobnog razmaka od 1,5 dužine motocikla, u obilježenom i čunjevima označenom prostoru širine 2,5 (m), brzinom 5-10 (km/h). Obje noge moraju biti na stalcima. Pri izvođenju ove radnje kandidat mora pravilno koristiti spojnicu, akcelerator i kočnice. Ne smije nogama doticati tlo, doticati ili obarati čunjeve, niti smije vozilom izlaziti iz označenog prostora.

B) Sadržaj ispita koji se polaže na javnom putu za kategoriju A i potkategorije A1

Uključivanje u saobraćaj i isključivanje iz saobraćaja: utvrđivanje saobraćajnih uvjeta, upotreba pokazivača smjera, kontrola vozila, izbor trenutka za uključivanje, propuštanje pješaka i vozila, mjere opreznosti, zaustavljanje vozila, isključivanje vozila iz saobraćaja, silazak s vozila i ostavljanje vozila.

Vožnja na javnom putu: položaj vozila u saobraćajnoj traci, izbor saobraćajne trake, održavanje razmaka u nizu (koloni), kontrola vozila, rukovanje upravljačem i uređajima, mijenjanje stepena prijenosa ako vozilo nema automatski mjenjač, ubrzavanje i usporavanje, kočenje i zaustavljanje, prilagođavanje brzine saobraćajnim uvjetima bez ometanja drugih vozača, pravilno mimoilaženje, održavanje bočnog razmaka, propuštanje vozila pri mimoilaženju, vožnja po uzbrdici i nizbrdici, praćenje odvijanja saobraćaja, korištenje vozačkih ogledala.

Vožnja u krivinama: usporavanje, kočenje, odnosno prilagođavanje brzine kretanja saobraćajnoj situaciji i uslovima.

Približavanje i vožnja u raskrsnici: prestrojavanje, vožnja u raskrsnici, skretanje ulijevo i udesno, izbor saobraćajne trake, promjena saobraćajne trake, propuštanje vozila, odnos prema pješacima.

Postupanje prema znakovima u saobraćaju: saobraćajne znakove koje daje ovlaštena osoba, svjetlosno-signalni uređaji-semafor, saobraćajni znakovi, dopunske table, oznake na kolovozu.

Preticanje i obilaženje: pravilan postupak kod preticanja i obilaženja, provjera saobraćajnih uvjeta, upotreba pokazivača pravca, prilagođavanje brzine kretanja.

Uključivanje: postupak uključivanja na auto putu, brzom cesti ili put namijenjenom za saobraćaj motornih vozila i isključivanje s tih puteva, korištenje saobraćajne trake za usporavanje i ubrzavanje.

Prilagođavanje brzine vožnje: prilagođavanje brzine vožnje prema stanju kolovoza i saobraćajnim uvjetima, radnji koju izvodi, prema maksimalno dozvoljenoj brzini s obzirom na vrstu vozila, u odnosu na vrstu puta i brzinu vozila prema drugim učesnicima u saobraćaju.

Vožnja u posebnim uvjetima: obuhvata vožnju danju, noću, po kiši, magli i ostalim vramenskim uvjetima koji ograničavaju vožnju i vidljivosti.

Upravljanje vozilom saobraćajnicama s posebnim karakteristikama: saobraćajnice sa posebnim karakteristikama su raskrsnice sa kružnim tokom saobraćaja, prijelaz puta preko željezničke ili tramvajske pruge u nivou, (ukoliko postoje u mjestu održavanja ispita), vožnja uz stajališta vozila javnog gradskog prijevoza putnika, vožnja na uzbrdicama i nizbrdicama.

Odnos prema drugim učesnicima u saobraćaju: prema djeci, nemoćnim osobama, invalidima, pješacima, biciklistima i drugim učesnicima, prema vozilima javnog gradskog prijevoza putnika, nepravilno, nekorektno i nepredvidivo reagiranje, reagiranje na greške

drugih učesnika u saobraćaju, praćenje postupaka drugih učesnika u saobraćaju, ugrožavanje ili ometanje drugih učesnika.

C) Sadržaj ispita koji se polaže na javnom putu za vozača vozila B i B1 kategorije/potkategorije

Ispit se polaže na javnom putu u stvarnim saobraćajnim uvjetima (danju).

Kandidat za vozača dužan je prije početka ispita pokazati da je sposoban izvršiti pripremu vozila za vožnju i bezbjedno upravljanje u saobraćaju, što obuhvata:

- Pregled prije upotrebe (provjeriti nivo ulja u motoru, tečnost za hlađenje, tečnost za pranje vjetrobrana, tečnost za kočnice, provjeriti opremu vozila i njeno korištenje – pripremiti vozilo za vuču, postaviti sigurnosni trougao);
- Prilagođavanje sjedišta, zauzimanje pravilnog položaja, prilagođavanje vozačkih ogledala, vezanje sigurnosnih pojaseva i prilagođavanje naslona za glavu;
- Uključivanje u saobraćaj i isključivanje iz saobraćaja: utvrđivanje saobraćajnih uvjeta, upotreba pokazivača pravca, izbor trenutka za uključivanje, propuštanje pješaka i vozila, zaustavljanje, mjere pažnje, ostavljanje vozila;
- Polazak vozilom na uzbrdici i nizbrdici uz korištenje pomoćne i radne kočnice;
- Polukružno okretanje vozila vožnjom unazad, održavanje ispravnog položaja unutar saobraćajne trake;
- Parkiranje vozila i napuštanje parkirališta (okomito ili koso, na ravnoj podlozi, u uzbrdici ili nizbrdici). Kandidat mora pravilno najaviti izvođenje radnje, pratiti usvjete i koristiti vozačka ogledala. Kandidat je parkiranje izveo pravilno ako je parkirao vozilo paralelno sa ivičnjakom na razmaku od njega 10 do 20 cm;
- **Vožnja i ponašanje u saobraćaju:** položaj vozila u saobraćajnoj traci, održavanje razmaka u nizu (koloni), kontrola vozila, promjena stepena prijenosa, ubrzavanje i usporavanje, kočenje i zaustavljanje, prilagođavanje brzine saobraćajnim uvjetima, pravilno mimoilaženje i propuštanje vozila, vožnja u krivinama, vožnja na uzbrdici i nizbrdici;
- **Vožnja u raskrsnici:** približavanje, prestrojavanje, vožnja različitim tipovima raskrsnica, prilagođavanje brzine vožnje, uočavanje saobraćajne situacije, odnos prema drugim učesnicima u saobraćaju, propuštanje vozila, izbor saobraćajne trake, skretanje;
- **Postupanje prema znakovima u saobraćaju** koje daje ovlaštena osoba, svjetlosno-signalnim urađajima-semaforima, saobraćajnim znakovima, oznakama na kolovozu;
- **Uključivanje** na auto put ili brzu cestu ili put rezerviran za saobraćaj motornih vozila i isključivanje s tih puteva, korištenje trake za ubrzavanje i usporavanje;

- **Prilagođavanje brzine vožnje:** prema uslovima puta i saobraćaja, prema radnji koju izvodi, prema maksimalno dozvoljenoj brzini u odnosu na vrstu puta, prema drugim učesnicima u saobraćaju;
- **Pretjecanje i obilaženje:** ispravnost postupka preticanja i obilaženja, provjera saobraćajnih uvjeta, upotreba pokazivača pravca, prilagođavanje brzine vožnje, postupak kad pretiče drugo vozilo;
- Vožnja u gradu-naselju i izvan grada-naselja;
- **Vožnja u posebnim uvjetima:** dan (smanjena vidljivost), noć, kiša, magla, snijeg ako to uvjeti dozvoljavaju;
- **Vožnja saobraćajnicama sa posebnim karakteristikama:** kružni tok saobraćaja, prijelaz preko željezničke ili tramvajske pruge u nivou, (ukoliko postoje u mjestu provođenja vozačkog ispita), vožnja uz stajališta vozila javnog gradskog prijevoza putnika, vožnja uzbrdicama i nizbrdicama;
- **Odnos prema drugim učesnicima u saobraćaju:** prema djeci, nemoćnim osobama, invalidima, pješacima, biciklistima i drugim učesnicima, prema vozilima javnog gradskog prijevoza putnika, nepravilno, nepredvidivo reagiranje, reagiranje na greške drugih učesnika, praćenje postupaka drugih učesnika u saobraćaju, ugrožavanje ili ometanje drugih učesnika.

D) Sadržaj ispita koji se polaže na javnom putu za vozača BE kategorije

Ispit se polaže na javnom putu u stvarnim saobraćajnim uvjetima. Ispit se provodi na način kao i za B kategoriju uz dodatne zahtjeve koje kandidat mora ispuniti.

Priprema vozila za vožnju: Kandidat za vozača mora pokazati da je sposoban ispuniti i dodatne zahtjeve:

- provjeriti mehanizam spajanja vučnog i priključnog vozila, kočionih i elektroničkih spojeva,
- provjeriti faktore sigurnosti u vezi s opterećenjem priključnog vozila.

Spajanje i odvajanje vučnog i priključnog vozila: radnja se izvodi tako da kandidat mora spojiti vučno i priključno vozilo, na način da priključno vozilo bude pokraj vučnog vozila u ravnini. Kandidat se mora dovesti vučnim vozilom ispred priključnog vozila, zaustaviti se i vožnjom unazad približiti se priključnom vozilu, vodeći pri tom računa o ispravnosti postupaka. Spajanje mora biti pravilno izvedeno. Nakon toga mora provjeriti rad svjetlosno-signalnih uređaja.

Uključivanje u saobraćaj i isključivanje iz saobraćaja: utvrđivanje saobraćajnih uvjeta, upotreba pokazivača pravca, kontrola skupa vozila, izbor trenutka za uključivanje, propuštanje pješaka i vozila, parkiranje vozila, usporedno uz ivicu kolovoza, vožnja unazad, otkopčavanje priključnog vozila, mjere opreza, ostavljanje vozila.

- **Vožnja u saobraćaju:** položaj skupa vozila u saobraćajnoj traci, održavanje razmaka u koloni, kontrola skupa vozila, rukovanje upravljačem i mjenjačem, mijenjanje stepena prijenosa, ubrzavanje i usporavanje, kočenje i zaustavljanje, prilagođavanje brzine saobraćajnim uvjetima bez ometanja drugih vozača, pravilno mimoilaženje, održavanje bočnog razmaka, propuštanje vozila pri mimoilaženju, vožnja u krivinama, vožnja na uzbrdici i nizbrdici, praćenje odvijanja saobraćaja; korištenje vozačkih ogledala;
- **Polazak** vozilom na uzbrdici i nizbrdici uz korištenje kočnica;
- **Polukružno okretanje** iz jednog postupka ili više postupaka;
- Kočenje i zaustavljanje pri različitim brzinama vožnje;
- **Vožnja u raskrsnici:** približavanje, prestrojavanje, vožnja različitim tipovima raskrsnica i načina upravljanja saobraćajem, prilagođavanje brzine vožnje, uočavanje saobraćajne situacije, odnos prema drugim učesnicima, propuštanje vozila;
- **Postupanje prema znakovima u saobraćaju** koje daje ovlaštena osoba, svjetlosnim saobraćajnim znacima, saobraćajnim znakovima, oznakama na kolovozu;
- **Pretjecanje i obilaženje:** ispravnost postupka preticanja i obilaženja, provjera saobraćajnih uvjeta, upotreba pokazivača smjera, prilagođavanje brzine vožnje, postupak kada drugo vozilo prečiće;
- **Prilagođavanje brzine vožnje:** prema kolovoznim i saobraćajnim uvjetima, prema radnji koju izvodi, prema maksimalno dozvoljenoj brzini u odnosu na vrstu puta, prema drugim učesnicima;
- Vožnja u gradu-naselju i izvan grada-naselja;
- **Vožnja u posebnim uvjetima:** kiša, magla, snijeg, smanjena vidljivost, ako to vremenski uvjeti dozvoljavaju;
- **Vožnja saobraćajnicama s posebnim karakteristikama:** kružni tok saobraćaja, prijelaz puta preko željezničke pruge ili tramvajske u nivou (ukoliko postoje), vožnja uz stajališta vozila javnog gradskog prijevoza putnika, vožnja uzbrdicama i nizbrdicama;
- **Odnos prema drugim učesnicima u saobraćaju:** prema djeci, nemoćnim osobama, invalidima, pješacima, biciklistima, prema vozilima javnog gradskog prijevoza putnika, pravilno, nepravilno, i nepredvidivo reagiranje, reagiranje na greške drugih učesnika, praćenje postupaka drugih učesnika u saobraćaju, ugrožavanje ili ometanje drugih učesnika.

E) Sadržaj ispita koji se polaže na javnom putu za vozača C1, C, C1E, CE, D1, D1E, D, DE kategorije/potkategorije

Ispit se polaže na javnom putu u stvarnim saobraćajnim uvjetima a kandidat za vozača treba obaviti sljedeće radnje:

- **Priprema vozila za vožnju:** obavljanje dnevnog (preventivnog tehničkog pregleda), provjera nivoa ulja u motoru, provjera tečnosti za hlađenje i tečnosti za pranje vjetrobrana, prilagođavanje sjedišta i ogledala, korištenje obavezne opreme vozila, priprema vozila za vuču, postavljanje sigurnosnog trougla, postavljanje tahografskog listića, provjera signalnih i kontrolnih uređaja, provjera pritiska zraka u sistemu za kočenje;
- **Provjera sigurnosnih faktora vezanih uz teret:** karoserija, vrata tovarnog prostora, mehanizama za tovarenje tereta (ukoliko postoje), zaključavanje kabine, osiguranje tereta;
- **Uključivanje u saobraćaj i isključivanje iz saobraćaja:** utvrđivanje saobraćajnih uvjeta, kontrola vozila, izbor trenutka uključivanja, propuštanje pješaka i vozila, zaustavljanje, rad s tahografom, vađenje zapisnog lista i očitavanje potrebnih podataka, izlazak iz vozila, otkopčavanje priključnog vozila, osiguranje vozila od pokretanja i ostavljanje vozila;
- **Vožnja i položaj vozila u saobraćajnoj traci:** izbor saobraćajne trake, održavanje razmaka u koloni, kontrola vozila, rad upravljačem i mjenjačem, promjena stepena prijenosa, ubrzavanje i usporavanje, kočenje i zaustavljanje, prilagođavanje brzine saobraćajnim uvjetima bez ometanja drugih vozača, pravilno mimoilaženje, održavanje bočnog razmaka, propuštanje vozila pri mimoilaženju, vožnja u krivinama, vožnja na uzbrdici i nizbrdici, praćenje odvijanja saobraćaja, korištenje vozačkih ogledala;
- **Vožnja na redovnoj liniji** između dva mjesta (gradski ili prigradski prijevoz), udobnost i sigurnost vožnje, položaj vozila u saobraćajnoj traci, izbor saobraćajne trake, postupak na autobuskim stajalištima, održavanje razmaka u nizu (koloni), kontrola vozila, promjena stepena prijenosa, ubrzavanje i usporavanje, kočenje i zaustavljanje, prilagođavanje brzine saobraćajnim uvjetima bez ometanja drugih vozača, pravilno mimoilaženje, održavanje bočnog razmaka, propuštanje vozila pri mimoilaženju, vožnja u krivinama, vožnja na uzbrdici i nizbrdici, praćenje odvijanja saobraćaja, korištenje vozačkih ogledala;
- **Polazak vozilom na uzbrdici nizbrdici:** polazak s pomoću ručne kočnice, ostavljanje vozila na nizbrdici ili uzbrdici i postavljanje klinastih podmetača;
- **Polukružno okretanje vozila:** provjera saobraćajnih uvjeta, upotreba pokazivača smjera, korištenje bočne ulice, ispravnost obavljanja radnje;
- **Parkiranje vozila** kako bi se omogućio siguran ulaz i izlaz putnika iz autobusa. Provjerava se samo prilikom ispita za kategorije/potkategorije D1, D i DE;

- **Vožnja u raskrsnici:** približavanje, prilagođavanje brzine vožnje, uočavanje saobraćajne situacije, vožnja različitim tipovima raskrsnica i načina upravljanja saobraćajem, skretanje, odnos prema drugim učesnicima;
- **Postupanje prema znakovima u saobraćaju** koje daje ovlaštena osoba, svjetlosno-signalnim uređajima-semaforima, saobraćajnim znakovima, oznakama na kolovozu;
- **Pretjecanje i obilaženje:** ispravnost postupka pretjecanja i obilaženja, provjera saobraćajnih uvjeta, upotreba pokazivača pravca, prilagođavanje brzine vožnje, postupak kada drugo vozilo pretječe;
- **Prilagođavanje brzine vožnje:** prema kolovoznim i saobraćajnim uvjetima, prema radnji koju izvodi, prema maksimalno dozvoljenoj brzini u odnosu na vrstu vozila, u odnosu na vrstu puta i prema drugim učesnicima;
- Vožnja u gradu-naselju i izvan grada- naselja;
- **Vožnja u posebnim uvjetima:** kiša, magla, snijeg, smanjena vidljivost ako to vremenski uvjeti dozvoljavaju;

Odnos prema drugim učesnicima u saobraćaju, posebno prema djeci, nemoćnim osobama, invalidima, pješacima, biciklistima i drugim, prema vozilima javnog gradskog prijevoza putnika, nepravilno, nekorektno i nepredvidivo reagiranje, reagiranje na greške drugih učesnika u saobraćaju, praćenje postupaka drugih učesnika u saobraćaju, ugrožavanje ili ometanje drugih učesnika.

DNEVNIK
O IZVOĐENJU NASTAVE IZ PROPISA O SIGURNOSTI
SAOBRAĆAJA NA PUTEVIMA

(Oznake grupe-odjeljenja)

PREDMET

1. Propisi o sigurnosti saobraćaja na putevima

**Predavači teoretske
nastave:**

1. _____
2. _____
3. _____

DATUM	NASTAVNI ČAS (TEME)	ODSUTNI KANDIDATI	POTPIS NASTAVNIKA
		1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____ 5. _____ 6. _____ 7. _____ 8. _____ 9. _____ 10. _____	

Serijski broj T 00000001

Naziv auto-škole _____

Općina: _____

Broj: _____

Datum: _____

_____ kandidat za vozača motornog vozila kategorije /
(Ime i prezime)

podkategorije _____ sa prebivalištem u _____ izdata je potvrda o
uspješno završenom osposobljavanju iz propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima.

Potpis odgovorne osobe u
auto-školi

.....

Serijski broj T 00000001

Naziv auto-škole _____

Općina: _____

Broj: _____

Datum: _____

POTVRDA

o uspješno završenom osposobljavanju iz propisa o
sigurnosti saobraćaja na putevima

_____ kandidat za vozača motornog vozila kategorije/
(Ime i prezime)

podkategorije _____ rođen 19 ____ godine, sa prebivalištem u _____
osposobljavao se u ovoj auto-školi u trajanju od _____ nastavnih časova i uspješno
završio obuku iz propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima.

Ova potvrda se izdaje u svrhu polaganja ispita za vozača motornog vozila iz propisa o
sigurnosti saobraćaja na putevima.

Potpis odgovorne osobe
auto-škole

Serijski broj U 00000001

Naziv auto-škole _____

Općina: _____

Broj: _____

Datum: _____

_____ kandidat za vozača motornog vozila kategorije-

(Ime i prezime)

podkategorije _____ sa prebivalištem u _____ izdaje se potvrda o uspješno završenom osposobljavanju iz upravljanja motornim vozilom.

Potpis odgovorne osobe

.....

Serijski broj U 00000001

Naziv auto-škole _____

Općina: _____

Datum: _____

Broj: _____

POTVRDA

o uspješno završenom osposobljavanju iz upravljanja
motornim vozilom

_____ kandidat za vozača motornog vozila kategorije-

(Ime i prezime)

podkategorije _____ rođen 19 ____ godine, sa prebivalištem u _____ osposobljavao se u ovoj auto-školi u trajanju od _____ nastavnih časova i uspješno završio obuku iz upravljanja motornim vozilom.

Kandidat je prethodno položio ispit iz propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima o čemu mu je Ministarstvo obrazovanja _____ izdalo uvjerenje broj _____ od _____ 19 ____ godine i ispit iz pružanja prve pomoći o čemu mu je crveni krst _____ izdao uvjerenje broj: _____ od _____ 19 ____ godine.

Ova potvrda se izdaje radi polaganja ispita iz upravljanja motornim vozilom.

M.P.

Potpis odgovorne osobe
auto-škole

Prilog br. 6

ASOCIJACIJA AUTO ŠKOLA
BOSNE I HERCEGOVINE

AUTO-ŠKOLA

KNJIŽICA

KANDIDATA ZA VOZAČA MOTORNOG
VOZILA

Broj knjižice: 000001

AUTO ŠKOLA

KNJIŽICA

KANDIDATA ZA VOZAČA KATEGORIJE

Ime i prezime _____

Ime jednog roditelja _____

Dan, mjesec i godina rođenja _____

Mjesto i država rođenja _____

Prebivalište _____

Telefon: _____

Zanimanje _____

Uporedio sa ličnim ispravama:

(ovlaštena osoba auto-škole)

slika
3 x 4 cm

M.P.

(potpis kandidata za vozača)

Matični broj kandidata: _____

JMBG:

Matični broj auto škole: _____

U _____, _____ godine.

UPUTSTVO ZA KORIŠĆENJE KNJIŽICE KANDIDATA ZA VOZAČA MOTORNOG VOZILA

U knjižici kandidata su obrađeni:

- ciljevi i zadaci osposobljavanja,
- nastavni plan i program osposobljavanja,
- uslovi i način osposobljavanja,
- način provođenja ispita za vozača.

U knjižici kandidata se evidentira:

- pohađanje nastave iz Poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja,
- pohađanje nastave iz Pružanja prve pomoći osobama povrijeđenim u saobraćajnoj nezgodi,
- osposobljavanje iz praktičnog Upravljanja motornim vozilom,
- obavljanje predloženog dopunskog programa,
- polaganje vozačkog ispita iz pojedinih oblasti.

Pravilno korišćenje knjižice kandidata:

- kandidat je dužan za vrijeme osposobljavanja i polaganja kod sebe imati knjižicu,
- prije početka obuke pročitati objašnjenja o načinu i uslovima osposobljavanja, provođenju obuke i polaganju ispita kako bi upoznao svoja prava i obaveze
- unošenje potrebnih podataka (oznake nastavnih jedinica, datum, vrijeme osposobljavanja i broj časova),
- potpisivanje obavljenih časova teoretske nastave i upravljanje motornim vozilom od strane kandidata i instruktora.

3

I OSPOSOBLJAVANJE KANDIDATA ZA VOZAČA MOTORNOG VOZILA

Osposobljavanje kandidata za vozača počinje upisom u auto-školu i potpisom ugovora kojim se regulišu međusobna prava i obaveze. Prethodno ste morali u ovlaštenoj zdravstvenoj ustanovi izvaditi ljekarsko uvjerenje kao dokaz o duševnoj i tjelesnoj sposobnosti za upravljanje motornim vozilom. Rok važenja ljekarskog uvjerenja je godinu dana od dana izdavanja. Auto-škola je obavezna da Vam omogući osposobljavanje i polaganje ispita u skladu sa Zakonom o osnovama sigurnosti saobraćaja na putevima i pravilnikom.

Cilj i zadaci osposobljavanja:

Osposobljavanje se realizira primjenom Nastavnog plana i programa u auto-školi gdje se stiču osnovna znanja i vještine za samostalno i sigurno upravljanje vozilom u stvarnim saobraćajnim uvjetima na putu uz uvažavanje optimalne sigurnosti, razvijanje solidarnosti, humanih i etičkih odnosa među učesnicima u saobraćaju.

Realiziranjem Nastavnog plana i programa u cjelovitom procesu osposobljavanja moraju se ostvariti određeni zadaci koje su u uskoj vezi s ostvarivanjem osnovnog cilja osposobljavanja.

Zadaci programa osposobljavanja su slijedeći:

- upoznati osnovne propise, uvjete, osobine i steći znanja o zakonitosti odvijanja cestovnog saobraćaja;
- usvojiti načela defenzivne vožnje u svim uvjetima vožnje;
- razviti svijest o odgovornosti u saobraćaju u cilju sprečavanja saobraćajnih nezgoda;
- izgraditi pozitivne stavove kandidata i kulturna ponašanja u saobraćaju;
- razviti osjećaj za racionalnu vožnju i očuvanje čovjekovog okoliša te zdravlja i života ljudi;
- izgraditi kod kandidata stav o tačnosti, preciznosti i sposobnosti za primjenu saobraćajnih propisa i pravila;
- upoznati saobraćajna pravila i zakonitosti djelovanja sila na vozilo;
- znati predočiti opasnost i prepoznati rizične situacije u saobraćaju;
- usvojiti osnovna znanja i načela pomoći i samopomoći, te osposobiti kandidata za pružanje prve pomoći i samopomoći u saobraćajnoj nezgodi i drugim okolnostima u kojima je potrebno pružiti odgovarajuću i pravovremenu prvu pomoć;
- shvatiti zakonitosti kretanja vozila i djelovanje sila za vrijeme dok se vrši kočenje;
- značaj održavanja vozila i tehničke ispravnosti vozila;
- postizanje vještina i navika dobrog i sigurnog upravljanja vozilom;

4

- sigurnost i samostalnost u upravljanju vozilom uz poštovanje odgovarajućih saobraćajnih pravila i propisa.

I. Poznavanje propisa o sigurnosti saobraćaja (PPSS)

Osposobljavanje počinje pohađanjem nastave iz Poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja prema Nastavnom planu i programu, kojim je propisan odgovarajući broj časova, zavisno za koju kategoriju pripremate ispit. Pohađanje nastave je obavezno i svaki eventualni izostanak obavezni ste nadoknaditi. Dnevno možete slušati najviše 4 nastavna časa, a jedan čas traje 45 minuta. Nakon odslušanosti časova predviđenih Nastavnim planom i programom (isti će biti evidentirani u ovoj Knjižici), auto-škola izdaje potvrdu o odslušanosti časovima koja je uvjet za prijavljivanje ispita iz ovog predmeta.

U auto-školi na raspolaganju će vam biti i Priručnik iz poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima koji vam može poslužiti i nakon položenog ispita.

U Knjižici (Tabela 1.) evidentira se održavanje nastave u koju se upisuju odgovarajući podaci vezani za osposobljavanje kandidata koje ovjerava nastavnik svojim potpisom nakon svakog održanog časa.

Tabela 1. Evidentiranje održavanja nastave iz poznavanja propisa o sigurnosti prometa.

Oznaka nastavne jedinice	Datum od-do	Dnevno časova	Ukupno časova	Potpis nastavnika
1	2	3	4	5

5

Oznaka nastavne jedinice	Datum od-do	Dnevno časova	Ukupno časova	Potpis nastavnika
1	2	3	4	5

6

Oznaka nastavne jedinice	Datum od-do	Dnevno časova	Ukupno časova	Potpis nastavnika
1	2	3	4	5

Oznaka nastavne jedinice	Datum od-do	Dnevno časova	Ukupno časova	Potpis nastavnika
1	2	3	4	5

Nakon završenog osposobljavanja iz teoretske nastave kandidatu se izdaje potvrda u koju se upisuju i ovjeravaju podaci:

POTVRDA
o uspješno završenom osposobljavanju iz poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima

_____ kandidat za vozača motornog vozila kategorije/
(ime i prezime)

poškategorije _____ rođen 19 ____ godine, sa prebivalištem u _____
osposobljavao se u ovoj auto-školi u trajanju od _____ časova i uspješno završio
obuku iz poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima.

Potvrda je uvjet za polaganje ispita za vozača iz propisa o sigurnosti saobraćaja.

M.P. Ovlaštena osoba
u auto-školi

2. Pružanje prve pomoći osobama povrijeđenim u saobraćajnoj nezgodi (PPP)

Osposobljavanje iz Pružanje prve pomoći osobama povrijeđenim u saobraćajnoj nezgodi organizira i provodi Crveni krst u trajanju od 9 časova, i to 6 časova teoretske nastave i 3 časa praktične nastave. Nakon odslužane nastave Crveni krst izdaje potvrdu o završenom osposobljavanju, a nakon položenog ispita izdaje se uvjerenje koje je uvjet za prijavljivanje ispita iz upravljanja motornim vozilom.

U Knjžici (Tabela 2.) evidentira se održanje nastave po nastavnim jedinicama iz pružanja prve pomoći osobama povrijeđenim u saobraćajnoj nezgodi.

Tabela 2. Evidentiranje održavanja nastave iz prve pomoći.

Oznaka nastavne jedinice	Datum od-do	Dnevno časova	Ukupno časova	Potpis nastavnika
1	2	3	4	5

Nakon završenog osposobljavanja iz pružanja prve pomoći kandidatu se izdaje potvrda u koju se upisuju i ovjeravaju podaci:

POTVRDA
o završenoj obuci pružanja prve pomoći
osobama povrijeđenim u saobraćajnoj nezgodi

_____, kandidata za vozača motornog vozila kategorije _____
(Ime i prezime)

rođen _____ godine, sa prebivalištem u _____, obavio je
obuku u trajanju od 9 časova iz pružanja prve pomoći osobama povrijeđenim u
saobraćajnoj nezgodi.

Potvrda je izvjet za polaganje ispita iz nastavnog predmeta pružanja prve pomoći
osobama povrijeđenim u saobraćajnoj nezgodi.

Potpis ovlaštene osobe _____

M.P. _____

3. Upravljanje motornim vozilom (UV)

Nakon položenog ispita iz Poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima, vrši se obuka iz Upravljanja motornim vozilom. Pohadanje nastave dogovara se sa vašim instruktorom vožnje i prva 4 časa vožnje obavezno vježbate na poligonu. Nakon 10 časova obuke dozvoljeno je istovremeno prisustvo još jednog kandidata u vozilu bez posebne naknade plaćanja. U toku jednog dana možete imati najviše dva časa obuke (jedan čas traje 45 minuta, dok blok čas traje 90 minuta). Instruktor vožnje obavezan je da nastavu izvodi prema Nastavnom planu i programu. Pored toga, instruktor Vas mora redovno informirati o tome kako ste savladali pojedine nastavne jedinice i sve uredno evidentirati u ovoj Knjižici. Ukoliko smatrate da se instruktor vožnje ne pridržava Nastavnog plana i programa možete se obratiti ovlaštenoj osobi auto-škole gdje možete zahtijevati i promjenu instruktora, kao i promjenu auto-škole.

U knjižici je dat izvod iz propisanog Nastavnog plana i programa iz kojeg možete vidjeti, šta sve morate vježbavati u auto-školi za vrijeme osposobljavanja.

11

Nastavni program osposobljavanja kandidata za vozača vozila „B“ kategorije

- 1. Upoznavanje vozila za obuku**
 - 1.1. Upoznavanje kandidata sa tehničkim karakteristikama vozila,
 - 1.2. Upoznavanje i korišćenje opreme vozila,
 - 1.3. Ulazak i izlazak u vozilo i iz vozila,
 - 1.4. Prilagodavanje vozačkog sjedišta, naslona za glavu i ogledala,
 - 1.5. Upoznavanje komandne ploče i instrumenata,
 - 1.6. Upotreba pojedinih komandi i uređaja na vozilu,
 - 1.7. Dnevni preventivni tehnički pregled,
 - 1.8. Postupak startovanja motora.
- 2. Mijenanje stepena prenosa i zaustavljanje**
 - 2.1. Polazak vozilom s mjesta i zaustavljanje,
 - 2.2. Rad s upravljačem, pokazivačima smjera i ručicom mjenjača,
 - 2.3. Rad s papučicom spojke, kočnice i akceleratorom,
 - 2.4. Povećavanje i smanjivanje brzine,
 - 2.5. Polazak u prvom i promjena u drugi stepen prijenosa, zaustavljanje i promjena u prvi stepen prijenosa,
 - 2.6. Vožnja s promjenom iz 2. u 3. stepen prijenosa i zaustavljanje,
 - 2.7. Vožnja s promjenom iz 3. u 2. stepen prijenosa i zaustavljanje,
 - 2.8. Kočenje i zaustavljanje vozila na zadanom mjestu,
 - 2.9. Postupak pravilnog zaustavljanja uz kontinuiranu promjenu stepena prijenosa (od najmanjeg do najvećeg i obratno),
 - 2.10. Intenzivno (naglo) kočenje i zaustavljanje u nuždi,
 - 2.11. Vožnja i zaustavljanje uz upotrebu ogledala i pokazivača smjera.
- 3. Vožnja naprijed – nazad i polukružno okretanje**
 - 3.1. Pravilan položaj tijela i ruku za vožnju unazad,
 - 3.2. Kontrola vozila pri vožnji unazad,
 - 3.3. Vožnja naprijed – nazad po pravcu,
 - 3.4. Vožnja naprijed – nazad uz promjenu smjera,
 - 3.5. Kontrola vozila pomoću vozačkih ogledala,
 - 3.6. Vožnja i zaustavljanje uz upotrebu vozačkih ogledala, pokazivača smjera i kočnice,
 - 3.7. kočnice,
 - 3.8. Vožnja u krug i vožnja s lalom,
 - 3.9. Vožnja između čunjeva naprijed i nazad,
 - 3.10. Polukružno okretanje iz jednog i više postupaka,
 - 3.11. Kontrola vozila pri polukružnom okretanju.

12

4. Upravljanje vozilom na putu

- 4.1. Utvrđivanje uvjeta za sigurno odvijanje radnji,
- 4.2. Korišćenje ogledala, redoslijed i način provjere,
- 4.3. Upozorenje o namjeri izvođenja radnji,
- 4.4. Uključivanje u saobraćaj,
- 4.5. Vožnja saobraćajnicama sa manjim intenzitetom saobraćaja,
- 4.6. Vožnja uz mijenjanje stepena prijenosa od najnižeg do najvišeg i obrnuto
- 4.7. Održavanje pravilnog položaja vozila u saobraćajnoj traci,
- 4.8. Isključivanje iz saobraćaja, zaustavljanje i ostavljanje vozila,
- 4.9. MIMOILAŽENJE,
- 4.10. Obilaženje zaustavljenog ili parkirano vozila,
- 4.11. Održavanje potrebnog bočnog razmaka,
- 4.12. Prestrojavanje i vožnja u raskrsnici,
- 4.13. Vožnja u koloni i održavanje sigurnog razmaka,
- 4.14. Prepoznavanje opasnosti i intenzivno (naglo) kočenje,
- 4.15. Vožnja unazad i polukružno okretanje.

5. Vožnja na uzdužnom nagibu

- 5.1. Polazak vozila na uzbrdici ili nizbrdici (pomoću ručne i nožne kočnice),
- 5.2. Uključivanje u saobraćaj i vožnja (na uzbrdici i nizbrdici),
- 5.3. Vožnja po uzbrdici i nizbrdici uz pravilnu promjenu stepena prijenosa, smanjenje brzine, kočenje.

6. Prilagodavanje brzine

- 6.1. Prilagodavanje brzine vožnje saobraćajnim uvjetima i stanju kolovoza,
- 6.2. Prilagodavanje brzine vozila za obavljanje određenih radnji vozilom
- 6.3. MIMOILAŽENJE,
- 6.4. Obilaženje zaustavljenih vozila, zapreka i pješćkih ostrva,
- 6.5. Reagirane na iznenadnu opasnost,
- 6.6. Prilagodjenje brzine pred nizbrdicom ili uzbrdicom,
- 6.7. Vožnja do najveće dopuštene brzine na saobraćajnici i usporavanje, naglo i postupno.

7. Vožnja u gradskim uvjetima

- 7.1. Brzina prilaska i prolaska raskrsnicom,
- 7.2. Prestrojavanje i izbor saobraćajne trake,
- 7.3. Vožnja kroz raskrsnicu,
- 7.4. Izbor propisne saobraćajne trake i skretanje udesno i ulijevo na raskrsnici,
- 7.5. Vožnja saobraćajnicom sa dvije ili više saobraćajnih traka,
- 7.6. Vožnja raskrsnicom na kojoj je saobraćaj reguliran saobraćajnim znakovima,
- 7.7. Vožnja raskrsnicom na kojoj je saobraćaj reguliran semaforom,
- 7.8. Vožnja raskrsnicom na kojoj saobraćaj regulira ovlaštena osoba,
- 7.9. Vožnja raskrsnicom sa kružnim tokom saobraćaja,
- 7.10. Vožnja na prijelazu puta preko željezničke ili tramvajske pruge.

13

8. Parkiranje

- 8.1. Utvrđivanje uvjeta i izbor mjesta za parkiranje,
- 8.2. Parkiranje uz ivicu kolovoza između dva vozila,
- 8.3. Okomito i koso parkiranje,
- 8.4. Parkiranje na uzdužnom nagibu,
- 8.5. Postupak parkiranja na parkiralištima sa i bez naplate,
- 8.6. Parkiranje i ostavljanje vozila u garaži – parkirališnoj zgradi.

9. Sustizanje i pretjecanje

- 9.1. Utvrđivanje uvjeta za sigurno pretjecanje,
- 9.2. Priprema za pretjecanje,
- 9.3. Postupak pravilnog pretjecanja,
- 9.4. Odstupanje od pretjecanja,
- 9.5. Postupak kad nas drugo vozilo pretječe.

10. Vožnja izvan naselja

- 10.1. Prilagodavanje brzine,
- 10.2. Vožnja u koloni i održavanje razmaka,
- 10.3. Vožnja u krivinama,
- 10.4. Vožnja nepreglednim dijelovima puta,
- 10.5. Postupak na benzinskoj pumpi,
- 10.6. Postupak u slučaju kvara na vozilu.

11. Vožnja u složenim saobraćajnim uvjetima

- 11.1. Vožnja saobraćajnicama sa velikim intenzitetom saobraćaja,
- 11.2. Vožnja u vršnom opterećenju saobraćaja,
- 11.3. Izbjegavanje opasnosti zbog grešaka drugih učesnika,
- 11.4. Uključivanje, isključivanje i vožnja na auto putu i putu rezerviranom za saobraćaj motornih vozila,
- 11.5. Vožnja saobraćajnom petljom,
- 11.6. Ponašanje prema pješćacima i drugim učesnicima u saobraćaju,
- 11.7. Samostalna vožnja u gradu,
- 11.8. Samostalna vožnja van naselja.

12. Vožnja u posebnim uvjetima

- 12.1. Vožnja noću i upotreba svjetala,
- 12.2. Vožnja po kiši, magli, snijegu, blatu, mokrom lišću, ledu,
- 12.3. Vožnja u uvjetima ograničenog saobraćaja i radova na putu,
- 12.4. Zaustavljanje u nuždi.

13. Predispitna vožnja

- 13.1. Samostalna vožnja u stvarnim saobraćajnim uvjetima,
- 13.2. Priprema za ispit,
- 13.3. Predispitna vožnja i ocjena instruktora vožnje,

14

U knjižici kandidata (Tabela 3.) evidentira se održavanje nastave iz Upravljanja motornim vozilom u koju se upisuju odgovarajući podaci, kao i svaki održan čas posebno, koje potpisuje instruktor vožnje i kandidat.

U prvu kolonu upisuju se nastavne jedinice koje se obrađuju. U drugu kolonu upisuju se datum i vrijeme održavanja časova. U treću kolonu upisuju se broj časova u toku dana. U četvrtu kolonu upisuju se ukupno broj održanih časova obuke. U petu kolonu instruktor vožnje upisuje oznaku savladavanja obuke nastavne jedinice na sljedeći način: N – nije savladao obuku, (u tom slučaju kandidat nastavlja sa uvježbavanjem istih nastavnih jedinica); P – potrebno poboljšanje obuke, (kandidat nastavlja uvježbavanje i ujedno obrađuje nove nastavne jedinice); S – savladao obuku, (kandidat nastavlja uvježbavanje novih nastavnih jedinica). U šestoj koloni instruktor vožnje i kandidat svojim potpisom ovjeravaju upisane podatke.

Tabela 3. Evidentiranje održavanja nastave iz upravljanja motornim vozilom.

Oznaka nastavne jedinice	Datum od - do	Dnevno časova	Ukupno časova	Ocjena	Potpis	
					Kandidat	Instruktor
1	2	3	4	5	6	7
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		

Oznaka nastavne jedinice	Datum od - do	Dnevno časova	Ukupno časova	Ocjena	Potpis	
					Kandidat	Instruktor
1	2	3	4	5	6	7
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		

Oznaka nastavne jedinice	Datum od - do	Dnevno časova	Ukupno časova	Ocjena	Potpis	
					Kandidat	Instruktor
1	2	3	4	5	6	7
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		

Oznaka nastavne jedinice	Datum od - do	Dnevno časova	Ukupno časova	Ocjena	Potpis	
					Kandidat	Instruktor
1	2	3	4	5	6	7
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		

Oznaka nastavne jedinice	Datum od - do	Dnevno časova	Ukupno časova	Ocjena	Potpis	
					Kandidat	Instruktor
1	2	3	4	5	6	7
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		

19

Oznaka nastavne jedinice	Datum od - do	Dnevno časova	Ukupno časova	Ocjena	Potpis	
					Kandidat	Instruktor
1	2	3	4	5	6	7
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		

20

Nakon završene obuke iz praktičnog upravljanja motornim vozilom kandidatu se izdaje potvrda u koju se unose i ovjeravaju podaci:

POTVRDA
o uspješno završenom osposobljavanju iz upravljanja motornim vozilom

_____, kandidat za vozača motornog vozila kategorije-
(Ime i prezime)
podkategorije _____ rođen 19 ____ godine, sa prebivalištem u _____ osposobljavao se u ovoj auto-školi u trajanju od ____ časova i uspješno završio obuku iz upravljanja motornim vozilom.

Kandidat je prethodno položio ispit iz poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima o čemu mu je Ministarstvo obrazovanja _____ izdalo uvjerenje broj _____ od _____ 19 ____ godine i ispit iz pružanja prve pomoći o čemu mu je Crveni krst _____ izdalo uvjerenje broj _____ od _____ 19 ____ godine.

Potvrda se izdaje kandidatu radi polaganja ispita iz upravljanja motornim vozilom.

M.P. _____
Potpis ovlaštene osobe auto-škole _____

21

II POLAGANJE VOZAČKOG ISPITA

Vozački ispit za pojedini kategoriju ili podkategoriju sastoji se iz tri nastavna predmeta:

1. Poznavanje propisa o sigurnosti saobraćaja sa osnovama poznavanja motornih i priključnih vozila;
2. Pružanje prve pomoći osobama povrijeđenim u saobraćajnoj nezgodi i
3. Upravljanje motornim vozilom.

1. Poznavanje propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima

Ispit iz poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja polaže se pred komisijom putem testa. Ispit traje 50 minuta za kategoriju A i B i podkategorije A1 i B1, odnosno 60 minuta za kategorije C i D i podkategorije C1 i D1.

Smatra se da je kandidat položio ispit iz poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja, ako je na osnovu tačnih odgovora postigao najmanje 90% od ukupnog broja mogućih odgovora.

2. Pružanje prve pomoći osobama povrijeđenim u saobraćajnoj nezgodi

Ispit se polaže prije ispita iz praktičnog Upravljanja motornim vozilom pred komisijom koju imenuje Crveni krst/krž.

Ispit se sastoji iz teoretskog i praktičnog dijela koji se polaže istovremeno.

3. Upravljanje motornim vozilom

Ispit iz upravljanja motornim vozilom po pravilu se obavlja na vozilu na kojem se kandidat osposobljavao. Tokom ispita u vozilu se nalazi ispitivač i vaš instruktor koji je vršio osposobljavanje u praktičnom upravljanju.

Ispit za vozače kategorije A i potkategorije A1 polaže se na poligonu i na javnom putu u gradu.

Ispit za vozače kategorije/potkategorije B,C,D,B1,C1,D1,BE,C1E,CE, D1E,DE polaže se samo na javnom putu.

Vrijeme trajanja ispita za kategoriju A i B je najmanje 25 minuta, a za ostale kategorije najmanje 35 minuta.

Za vrijeme ispita kandidat je dužan da radnje izvodi u skladu sa Zakonom o osnovama sigurnosti saobraćaja na putevima. Kandidat je obavezan vožnju prilagoditi vremenskim i saobraćajnim uvjetima u kojima se ispit provodi i voziti tako da ne ugrožava sebe ili druge učesnike u saobraćaju.

22

Radnje i postupke kandidata, koji su naročito opasni za sigurnost saobraćaja, ispitivač prilikom ispita evidentira kao eliminacione greške zbog koje kandidat ne može položiti ispit.

Ostale greške učinjene za vrijeme ispita predstavljaju odstupanje od pravila i postupaka propisanih Zakonom o osnovama sigurnosti saobraćaja, koje se kumuliraju i uspjeh na ispitu zavisi od vrste i broja napravljenih grešaka.

Ukoliko kandidat smatra da za provođenje ispita nisu bili osigurani svi uvjeti za polaganje, ili da ponašanje ispitivača nije bilo u skladu sa važećim pedagoškim i drugim zakonskim normama, ima pravo odmah podnijeti prigovor. O prigovoru odlučuje predsjednik komisije i ispitivač u roku od tri dana.

Ukoliko niste zadovoljni sa odlukom predsjednika komisije i ispitivača, imate pravo žalbe nadležnom Ministarstvu obrazovanja u roku od osam dana.

Ukoliko se vaša žalba pozitivno riješi ispit polažete pred komisijom od dva ispitivača bez plaćanja naknade. Nakon položenog ispita nadležno tijelo izdaje uvjerenje o položenom ispitu, na osnovu kojeg se podnosi zahtjev za izdavanje vozačke dozvole.

Popis radnji i grešaka koje se evidentiraju i koje čine sastavni dio ispita:

Priprema za vožnju

1. Obavljanje dnevnog preventivnog tehničkog pregleda vozila,
2. Prilagodavanje vozačkog sjedišta i ogledala,
3. Vezivanje sigurnosnim pojasom,
4. Uključivanje propisnih svjetala,
5. Korisćenje opreme vozila,
6. Postupak startovanja motora,
7. Provjera signalnih i kontrolnih uređaja,
8. Popunjavanje i postavljanje tabograf listića,
9. Prikopčavanje i otkopčavanje priključnog vozila,
10. Provjera količine i pritiska zraka u sistemima kočenja,
11. Provjera da li su zatvorena sva vrata na vozilu.

Utvrdjivanje uvjeta za sigurno obavljanje radnji sa vozilom u saobraćaju

12. Nije se uvjerto da radnje može obaviti bez opasnosti,
13. Nepravilno i nedovoljno provjerava saobraćajnu situaciju,
14. Ne provjerava uvjete korišćenja vozačkih ogledala,
15. Ne provjerava ili nedovoljno provjerava uvjete vožnje okretanjem glave.

23

Kretanje vozilom po putu

43. Ne prilagođava brzinu i nepropisno mijenja stepene prijenosa,
44. Zauzima nepravilan položaj vozilom u saobraćajnoj traci,
45. Vozi nedozvoljenom stranom kolovoza ili saobraćajnom trakom,
46. Ne održava potreban razmak između vozila u koloni,
47. Nepravilno rukuje upravljačem i nepravilno drži ruke, krivuda po putu,
48. Drži nogu na papučici spojke za vrijeme vožnje,
49. Nepravilno usporava, naglo i snažno koči,
50. Nepravilno izvodi naglo (intenzivno) kočenje,
51. Nepravilno vozi na nizbrdici – uzbrdici i ne prilagođava stepen prijenosa,
52. Ne koristi zvučne i svjetlosne znakove upozorenja ili nepropisno koristi svjetla u vožnji.

Postupanje prema znakovima u saobraćaju

53. Ne postupa u skladu sa znacima koje daju ovlašćene osobe,
54. Ne postupa u skladu sa svjetlosnim saobraćajnim znakovima,
55. Ne postupa u skladu sa saobraćajnim znakovima,
56. Ne postupa u skladu sa znakovima izričitih naredbi,
57. Ne postupa u skladu sa oznakama na kolovozu.

Brzina kretanja

58. Ne prilagođava brzinu kretanja vozila prema uvjetima puta i saobraćaja,
59. Ne prilagođava brzinu kretanja pri obavljanju radnji (pretjecanje, obilaženje ...),
60. Prebrzo ili presporo se približava i kreće kroz raskrsnicu,
61. Skreće ili prolazi krivinom neodgovarajućom brzinom,
63. Prekoračuje ograničenu brzinu ili prekasno smanjuje brzinu,
64. Vozi nesigurno u vidim stepenima prijenosa.

Vožnja raskrsnicom i poštovanje prvenstva prolaza

65. Nepravilno se zaustavlja u zoni preglednosti na raskrsnici,
66. Postupa nepropisno prema pješacima,
67. Ne zna, neodlučan je, ne poštuje ili masilno ostvaruje prvenstvo prolaza
68. Ne odustaje od prednosti prolaska.

Prestrojavanje, skretanje i vožnja krivinama

69. Prestrojava se nepravilno ili prekasno,
70. Pri skretanju nepropisno zauzima ili mijenja saobraćajnu traku,
71. Pogrešno koristi traku za usporenje i isključivanje, odnosno ubrzanje i uključivanje,
72. Pri lijevom skretanju vozi nepravilnom putanjom,
73. Pri desnom skretanju vozi nepravilnom putanjom,
74. Pri skretanju ili u krivini nepravilno koči ili pritišće papučicu spojke,
75. Nepravilno izlazi iz krivine ili vozi slalom.

Legenda:

- eliminaciona greška

25

Upozorenje o namjeri izvođenja radnje

16. Ne uključuje pokazivač smjera za vožnju unazad,
17. Ne daje pravovremeno znakove pokazivača smjera ili stop svjetlima,
18. Ne isključuje pravovremeno pokazivač smjera.

Vožnja za „A“ kategoriju i podkategoriju A1

19. Ne koristi zaštitni kacigu,
20. Nepravilno radi sa ručicom spojke, akceleratora i kočnice, motor se gasi,
21. Ne daje znakove rukom ili pokazivačem smjera,
22. Kreće se izvan staze, gubi ravnotežu, ne održava pravac,
23. Nepravilno koči ili zaustavlja motocikl,
24. Izlazi van obilježene površine, spušta nogu na tlo ili gubi ravnotežu,

Vožnja za kategoriju „B“, „BE“, „C“, „CE“, „D“ i „DE“

25. Ne kontrolira vozilo pri vožnji unazad, gubi pravac, krivuda, izlazi iz saobraćajne trake,
26. Ima nepravilan položaj tijela i ruka na upravljaču, nepravilno rukuje upravljačem.

Polukružno okretanje vozila

27. Nepravilno izvodi radnju polukružnog okretanja
28. Ne kontrolira vozilo pri polukružnom okretanju

Parkiranje vozila

29. Nije pravilno parkirao vozilo ili ga nije pravilno osigurao od kretanja,
30. Ne kontrolira vozilo, prijelazi ograničenu površinu,
31. Udara u drugo vozilo, ivičnjak ili drugi objekat.

Polazak vozila na uzdužnom nagibu

32. Nepravilno polazi pomoću ručne kočnice,
33. Nepravilno polazi pomoću nožne kočnice
34. Ne može krenuti na uzbrdici – nizbrdici, motor se gasi
35. Vozilo se vraća unazad.

Zaustavljanje vozila

36. Nepravilno koči i zaustavlja vozilo u neodgovarajućem stepenu prijenosa,
37. Nije zaustavio vozilo na sigurnom i propisnom mjestu,
38. Nije osigurao vozilo od kretanja.

Uključivanje vozilom u saobraćaj

39. Polazi sa mjesta trzanjem, motor se gasi
40. Polazi bez spuštanja ručne kočnice,
41. Vozilo se vraća unazad prilikom polaska,
42. Pogrešno procjenjuje trenutak uključivanja, predugo čeka, neodlučan je.

24

Mimoilaženje, pretjecanje i obilaženje

76. Pri obavljanju ovih radnji ne održava dovoljan razmak,
77. Ne propušta vozila prema pravilima mimoilaženja,
78. Pretječe ili obilazi na nedozvoljenom ili nesigurnom mjestu,
79. Neodlučan je ili kolebljiv pri ošpožnjavanju pretjecanja,
80. Pri pretjecanju ili obilažanju čini nepravilnu putanju vozilom.

Odnos kandidata prema drugim učesnicima u saobraćaju

81. Ometa ili ugrožava kretanje pješaka, djece, starijih osoba, biciklista ili hendikepiranih osoba,
82. Na iznenadne saobraćajne situacije reagira nepravilno,
83. Ne prati saobraćajne situacije, nepravilno reagira na greške drugih učesnika
84. Zapinje ili udara u objekat ili drugog učesnika u saobraćaju,
85. Odnosi se nekorektno prema drugim učesnicima u saobraćaju (nepredvidljivo reagira i stvara opasnu situaciju).

Odnos instruktora vožnje za vrijeme polaganja ispita

86. Instruktor pomaže kandidatu (verbalno, rukom, glavom, pokretom ...)
87. Instruktor reagira na opasnu radnju kandidata, (kočnicom, upravljanjem, spojkom, mjenjačem)
88. Kandidat ili instruktor ometaju provođenje ispita.

26

III DODATNO OSPOBLJAVANJE

U Tabeli 4. evidentiraju se dodatni časovi osposobljavanja iz upravljanja motornim vozilom kandidata koji nisu zadovoljili na ispitu, odnosno dopunski program predložen od strane auto-škole ili instruktora vožnje poslije lošeg rezultata kandidata na provjeri znanja nakon završenog osposobljavanja.

Tabela 4. Evidentiranje održavanja dodatnog broja časova iz upravljanja motornim vozilom.

Oznaka nastavne jedinice	Datum od - do	Dnevno časova	Ukupno časova	Ocjena	Potpis	
					Kandidat #	Instruktor
1	2	3	4	5	6	7
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		

27

Oznaka nastavne jedinice	Datum od - do	Dnevno časova	Ukupno časova	Ocjena	Potpis	
					Kandidat #	Instruktor
1	2	3	4	5	6	7
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		

28

Oznaka nastavne jedinice	Datum od - do	Dnevno časova	Ukupno časova	Ocjena	Potpis	
					Kandidat #	Instruktor
1	2	3	4	5	6	7
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		

29

Oznaka nastavne jedinice	Datum od - do	Dnevno časova	Ukupno časova	Ocjena	Potpis	
					Kandidat #	Instruktor
1	2	3	4	5	6	7
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		
				N		
				P		
				S		

30

IV PREGLED VAŽNIH PODATAKA

Ljekarsko uvjerenje

1. Uvjerenje broj _____ izdato _____ godine.
važi do _____ godine.
2. Uvjerenje broj _____ izdato _____ godine.
važi do _____ godine.

Osposobljavanje

1. PPSS – od _____ do _____ godine, _____ časova.
2. PPP – od _____ do _____ godine, _____ časova.
3. UMV – od _____ do _____ godine, _____ časova.

Dodatno osposobljavanje

1. _____ – od _____ do _____ godine, _____ časova
2. _____ – od _____ do _____ godine, _____ časova
3. _____ – od _____ do _____ godine, _____ časova

Položeni ispiti

1. Poznavanje propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima _____ godine.
 2. Pružanje prve pomoći osobama
povrijeđenim u saobraćajnim nezgodama _____ godine.
 3. Upravljanje motornim vozilom _____ godine.
- Uvjerenje broj _____ izdato _____ godine.

Bilješke:

31

32

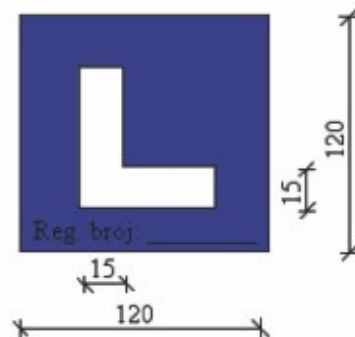
Bilješke:

Bilješke:

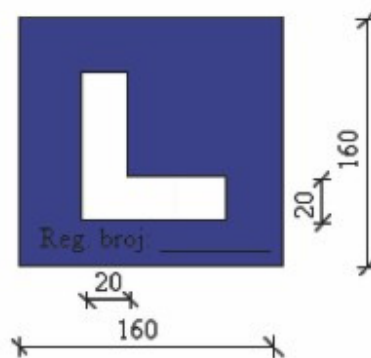
33

34

DIMENZIJE I IZGLED TABLICE ZA MOTOCIKLE

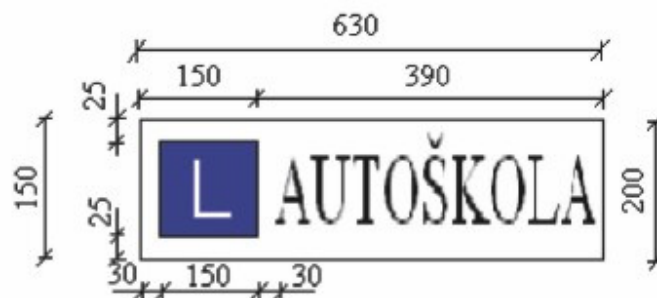
DIMENZIJE I IZGLED TABLICE ZA SVA MOTORNA VOZILA OSIM MOTOCIKLA

NAZIV I OZNAKA AUTO-ŠKOLE

DIMENZIJE I IZGLED TABLICE ZA AUTO-ŠKOLU

(nadležno tijelo obrazovanja)

PRIJAVA

Redni broj registra: _____

Za polaganje ispita za vozača

- poznavanje propisa o sigurnosti saobraćaja na putevima;
 upravljanje motornim vozilom;

Molim da mi se odobri polaganje ispita za vozača .O sebi dajem sljedeće podatke:

1.	Ime i prezime	
2.	Ime jednog roditelja	
3.	Datum, mjesto rođenja i JMB	
4.	Državljanstvo	
5.	Zanimanje	
6.	Adresa stanovanja	
7.	Za koju kategoriju polaže ispit	
8.	Auto-škola u kojoj je obavljeno osposobljavanje	
9.	Da li je za istu kategoriju već polagao ispit, koliko puta.	
10.	Da li posjeduje vozačku dozvolu za koju kategoriju vozila, kada je i pod kojim brojem izdata	
11.	Da li je podnosiocu prijave izrečena mjera zabrane izdavanja, odnosno oduzimanja vozačke dozvole, ako jest od koga i za koje vrijeme	

Uz prijavu prilažem:

1.
2.
3.
4.
5.

Prilažem na uvid:

- ljeakarsko uvjerenje;
-
-

U
 god.

Podnosilac prijave

.....

Na osnovu prijave i dokumenata priloženih, odobrava se kandidatu
.....
polaganje ispita za vozača

Polaganje ispita održat će se dana godine u mjestu
..... sa početkom u sati.

U
..... god.

Potpis ovlaštene osobe,

SLUŽBENE ZABILJEŠKE

.....
.....
.....

Redni broj registra: _____

ZAPISNIK

O POLAGANJU ISPITA ZA VOZAČA MOTORNOG VOZILA

Ime i prezime kandidata

Dan, mjesec i godina polaganja ispita

A) PROPISI O SIGURNOSTI SAOBRAĆAJA

Članovi ispitne komisije:

1. Ispitivač

2. Ispitivač

Broj testa, broj negativnih odgovora....., bodova

Ocjena

Potpis članova komisije:

1. Ispitivač

2. Ispitivač

B) UPRAVLJANJE MOTORNIM VOZILOM NA POLIGONU (Kategorije A i potkategorije A1)

Ispitivač

Greške koje je kandidat počinio u toku vožnje:

.....
.....
.....
.....

Ocjena

Potpis ispitivača

.....

C) UPRAVLJANJE MOTORNIM VOZILOM NA JAVNOM PUTU

Ispitivač

Greške koje je kandidat počinio u toku vožnje:

.....
.....
.....
.....

Ocjena

Potpis ispitivača

.....

Konačna ocjena

Predsjednik ispitne komisije:

.....

Serijski broj UBS 00000001

(nadležno tijelo obrazovanja)

Broj: _____

Datum: _____

_____ kandidat za vozača motornog vozila kategorije/

(Ime i prezime)

podkategorije _____ rođen _____ 19 _____ godine, sa prebivalištem u _____
uspješno je položio dana _____ 20 _____ godine ispit iz poznavanja propisa o sigurnosti
saobraćaja na putevima.

Ovo uvjerenje važi godinu dana od dana izdavanja.

M.P.

Potpis odgovorne osobe

Serijski broj UBS 00000001

(nadležno tijelo obrazovanja)

Broj: _____

Datum: _____

UVJERENJE

o uspješno položenom ispitu iz poznavanja propisa o
sigurnosti saobraćaja na putevima

_____ kandidat za vozača motornog vozila kategorije/

(Ime i prezime)

podkategorije _____ rođen _____ 19 _____ godine, sa prebivalištem u _____
uspješno je položio dana _____ 20 _____ godine ispit iz poznavanja propisa o sigurnosti
saobraćaja na putevima.

Ovo uvjerenje važi godinu dana od dana izdavanja.

M.P.

Potpis odgovorne osobe

Serijski broj UBS 00000001

(nadležno tijelo obrazovanja)

Broj: _____

Datum: _____

_____ rođen _____ 19____ godine, sa prebivalištem u
(Ime i prezime)
_____ pokazao je dana _____ 20____ godine zadovoljavajuće znanje na
provjeri poznavanja propisa, o sigurnosti saobraćaja na putevima.

M.P.

Potpis odgovorne osobe

Serijski broj UBS 00000001

(nadležno tijelo obrazovanja)

Broj: _____

Datum: _____

UVJERENJE

o uspješno pokazanom znanju na provjeri poznavanja propisa,
o sigurnosti saobraćaja na putevima

_____ rođen _____ 19____ godine, sa prebivalištem u
(Ime i prezime)
_____ pokazao je dana _____ 20____ godine zadovoljavajuće znanje
na provjeri poznavanja propisa, o sigurnosti saobraćaja na putevima.

M.P.

Potpis odgovorne osobe

Serijski broj U 00000001

(nadležno tijelo obrazovanja)

Broj: _____

Datum: _____

_____ kandidat za vozača motornog vozila kategorije/
(Ime i prezime)
podkategorije _____ rođen _____ 19 _____ godine, sa prebivalištem u
_____ uspješno je položio dana _____ 20 _____ godine ispit iz
upravljanja motornim vozilom, a time i ispit za vozača motornog vozila u cjelini.

M.P.

Potpis odgovorne osobe

Serijski broj U 00000001

(nadležno tijelo obrazovanja)

Broj: _____

Datum: _____

UVJERENJE
o položenom ispitu za vozača motornog vozila

_____ kandidat za vozača motornog vozila kategorije/
(Ime i prezime)
podkategorije _____ rođen _____ 19 _____ godine, sa prebivalištem u
_____ položio je dana _____ 20 _____ godine ispit iz upravljanja
motornim vozilom, a time i ispit za vozača motornog vozila u cjelini.

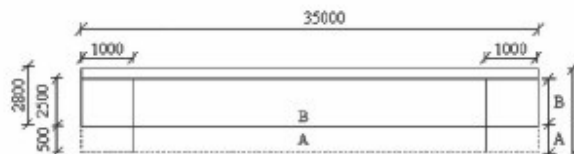
Ovo uvjerenje izdaje se radi izdavanja vozačke dozvole.

M.P.

Potpis odgovorne osobe

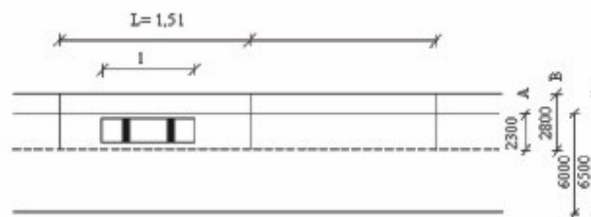
CRTEŽI
DIMENZIJE I SAOBRAĆAJNO-TEHNIČKI ELEMENTI POVRŠINE
NA KOJOJ SE VRŠI POLAGANJE VOZAČKOG ISPITA

1. PROSTOR ZA VOŽNJU UNAPRIJED I UNAZAD

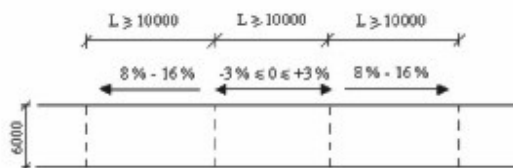
- A- ZA MOTOCIKLE-LAHKE MOTOCIKLE
- B- ZA PUTNIČKA MOTORNA VOZILA
- C- ZA TERETNA MOTORNA VOZILA

2. PROSTOR ZA PARALELNO PARKIRANJE

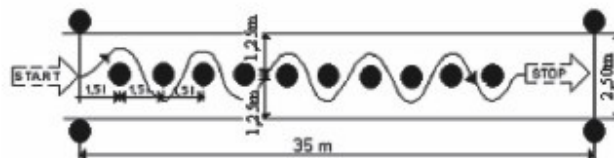

- A- ZA PUTNIČKA MOTORNA VOZILA
- B- ZA TERETNA MOTORNA VOZILA

3. PROSTOR ZA KRETANJE PO NAGIBU

a. SLALOM VOŽNJA ZA MOTOCIKLE

Legenda: l-dužina motocykla

K A Z A L O

1939

Nakladnik: Ovlaštena služba Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Trg BiH 1, Sarajevo - Za nakladnika: Tajnik Zajedničke službe Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine Aljoša Čampara - Priprema i distribucija: JP NIO Službeni list BiH Sarajevo - Ravnatelj: Dragan Prusina - Telefoni: Centrala: 554-160, 554-161 - Ravnatelj: 554-150 - Pretplata: 554-570, faks: 554-571 - Oglasni odjel: 554-111, faks: 554-110 - Pravna služba: 554-151 - Računovodstvo: 558-440, faks: 550-295 - Pretplata se utvrđuje polugodišnje, a uplata se vrši UNAPRIJED u korist računa: UNICREDIT ZAGREBAČKA BANKA BH 338-320-22000052-11, VAKUFSKA BANKA d.d. Sarajevo 160-200-00005746-51, HYPO-ALPE-ADRIA-BANK A.D. Banja Luka, filijala Brčko 552-000-00000017-12, RAIFFEISEN BANK d.d. BiH Sarajevo 161-000-00071700-57 - Tisak: UNIONINVESTPLASTIKA d. d. Semizovac - Za tiskaru: Semir Prguda - Reklamacije za neprimljene brojeve primaju se 20 dana od izlaska glasila.

"Službeni glasnik BiH" je upisan u evidenciju javnih glasila pod rednim brojem 731.

Upis u sudski registar kod Kantonalnog suda u Sarajevu, broj UF/I - 2168/97 od 10.07.1997. godine. - Identifikacijski broj 4200226120002. - Porezni broj 01071019. - PDV broj 200226120002. Molimo pretplatnike da obavezno dostave svoj PDV broj radi izdavanja poreske fakture. Pretplata za I polugodište 2007. za "Službeni glasnik BiH" i "Međunarodne ugovore" 120,00 KM, "Službene novine Federacije BiH" 110,00 KM.

Web izdanje: <http://www.sluzbenilist.ba> - godišnja pretplata 200,00 KM